Kto raz przeczytał „NOWY ŚWIAT" Ten zawsze go czyta

Nowy Świat

THE POLISH MORNING WORLD

„NOWY ŚWIAT" The only Polish A. B. C. Newspaper in America

No. 306. Rok XXV. DAILY AND SUNDAY | NEW YORK, | Sobota, 4-go listopada (Saturday, November 4th) 1922 | Entered as Second Class Matter, March 21st 1914, at New York Post Office, New York | Cena 3 centy

WŁADZA SUŁTAŃSKA W TURCJI ZNIESIONA

Gwałty przedwyborcze Endecji w Polsce

NOWE NIEBEZPIECZEŃSTWO WOJNY NA BLISKIM WSCHODZIE

TURCY WBREW WARUNKOM ZAWIESZENIA BRONI ZORGANIZOWALI W TRACJI 30,000 ARMJĘ. — PAŃSTWA BAŁKAŃSKIE: SERBJA, RUMUNJA I GRECJA ZBROJĄ SIĘ POSPIESZNIE

PARYŻ, 3 listopada. — Wiadomości nadchodzące z Bliskiego Wschodu nie wróżą pomyślnych obrad na konferencji pokojowej w Lozannie. Turcy wbrew warunkom zawieszenia broni, podpisanego w Mudanji, dozwalającego im sformowanie 8,000 oddziału żandarmerji dla celów policyjnych we Wschodniej Tracji zorganizowali 30,000 armję, która o wiele przewyższa siły wojsk aljanckich, pozostawione dla utrzymania pokoju we Wschodniej Tracji.

Angielskie ministerjum spraw zagranicznych otrzymało wiadomość z Konstantynopola, że w Adrjanopolu zostało zabitych 13 żołnierzy francuskich. Wiadomosz ta wywołała w francuskich kołach rządowych konsternację. Większość członków rządu francuskiego uważa, że wojska francuskie zostaną wystawione na niebezpieczeństwo i powinny być wycofane ze Wschodniej Tracji.

Z drugiej strony państwa bałkańskie są zaalarmowane zachowaniem się turków po objęciu Wschodniej Tracji i zbroją się pospiesznie na wszelki wypadek. Wiadomość o przekazaniu przez rząd francuski znacznych zapasów broni i amunicji rządom: Polski, Jugosławji i Rumunji wartości 300,000,000 franków daje powód do przypuszczeń, że sytuacja staje się coraz bardziej zawikłaną.

Ostatnie żądanie tymczasowego rządu Kemala Paszy, że jego delegacja pokojowa nie weźmie udziału w rokowaniach pokojowych o ile w nich będą brać udział przedstawiciele rządu sułtana, którego wielkie zgromadzenie uważa za zdetronizowanego, również nie zapowiada pokojowych rokowań w Lozannie.

JAKIE ŁUPY ZDOBYLI TURCY NA GREKACH?

358 armat, 1,600 karabinów maszynowych, 160,000 karabinów zwykłych

PARYŻ, 3 listopada. — Przedstawiciel tymczasowego rządu tureckiego w Paryżu, Ismet Pasza, ogłosił dzisiaj oficjalnie spis łupów zdobytych przez wojska tureckie po rozbiciu armji greckiej. Między innemi turcy zdobyli 358 ciężkich amat, 1,600 karabinów maszynowych, 160,000 karabinów zwykłych, 256000 skrzynek z amunicją, 1,800 automobilów ciężarowych, 86,000 par butów wojskowych i ogromną ilość mundurów i płaszczów.

STANY ZJEDN. POSIADAJĄ NOWY WIELKIEJ SIŁY AEROPLAN

Zdolny unieść 13 członków załogi i dwie bomby wagi 4 tysięcy funtów

FIALDELFJA, 2 listopada. — Generał William Mitchell, zdobywca wszechświatowego rekordu szybkości lotu w aeroplanie w przemówieniu wygłoszonem dzisiaj na posiedzeniu Tow. Geograficznego, przedstawił obraz przyszłego rozwoju lotnictwa, którego najważniejszym zjawiskiem będzie budowa wielkich aeroplanów siły kilku tysięcy koni parowych, mogących unieść ogromne ciężary w porównaniu do obecnych aeroplanów. Generał Mitchell przedstawił słuchaczom model aeroplanu przyszłości o sile 2,400 koni parowych, który będzie mógł unieść 13 ludzi załogi i dwie bomby łącznej wagi 40,000 funtów i zapaś paliwa wystarczający na 13 godzin.

Argentyna nie chce pożyczać u Rotschildów

LONDYN, 3 listopada. — Poselstwo Chilijskie w Londynie otrzymało zawiadomienie, że oferta bankiera Rotszyldów na zakupna bondów pożyczki republiki Chile została odrzucona przez rząd chilijski.

Japonja zmniejsza wydatki na wojnę

TOKIO, 3 listopada. — Budżet japoński w wydatkach na armję na rok następny zmniejszył się tylko o 8,600,000 yen. Władze wojskowe tłumaczą tą małą różnicę faktem, że rząd zmuszony był wyznaczyć wielkie sumy dla oficerów przeniesionych w stan odpoczynku.

Według zapowiedzi, budżet wojskowy miał w tym roku zmniejszyć się o 30,000,000 yen.

Porucznik R. L. Maughau, zdobył rekord lotnictwa, odbywszy drogę 1 km. z szybkością 248 mil na godzinę.

CHRZEŚCIJAŃSKA LUDNOŚĆ UCIEKA Z MAŁEJ AZJI

KONSTANTYNOPOL, 3 listopada. — Chrześcijańska ludność Małej Azji dochodząca według ostatnich obliczeń komisji Ligi Narodów do półtora miljona głów, ucieka z Małej Azji prawdopodobnie na wyraźny rozkaz tymczasowego rządu tureckiego.

Setki tysięcy ludności chrześcijańskiej ciągnie z miejscowości położonych we wnętrzu Małej Azji ku portom położonym na zachodnich i południowych wybrzeżach, skąd według danych im informacji mają ich zabrać okręty aljanckie.

Wódz rewolucjonistów meksykańskich rozstrzelany

MEXICO CITY, 3 listopada. — W miejscowości Tepechuantes w stanie Durango został rozstrzelany gener. Murguia, wódz ostatniej rewolucji przeciw rządowi gener. Obregona.

Pogłoski o rzekomej pomyłce przy egzekucji jakoby zamiast generała Murgui był rozstrzelany zupełnie inny człowiek okazały się bezpodstawnemi, co stwierdziło odkopanie zwłok rozstrzelanego i sprawdzenie tożsamości zwłok przez tych, którzy osobiście znali generała Murguię.

KOBIETY POWODEM KLĘSKI ANGIELSKIEJ PARTJI PRACY

LONDYN, 3 listopada. — Cała uwaga świata politycznego w Anglji jest zajęta rozważaniem klęski, jaką poniosła angielska Partja Pracy przy wyborach miejskich. Rzeczoznawcy na podstawie zebranych faktów stwierdzają, że główną przyczyną klęski kandydatów Partji Pracy były kobiety, które nie chciały głosować za wyborem kandydatów Partji Pracy z powodu ich zbyt radykalnego programu.

WIELKI POŻAR NA WSCHODNIEJ STRONIE MIASTA NEW YORKU

3 DZIEWCZĘTA ZNAJDUJĄ ŚMIERĆ W PŁOMIENIACH

NEW YORK, 3 listopada. — Trzy dziewczęta znalazły śmierć w płomieniach, a inne trzy znajdują się bliskie śmierci z powodu ciężkich poparzeń, odniesionych w pożarze fabryki celuloizy przy East 13 ulicy. W chwili gdy zauważono pożar i zaalarmowano straże pożarne, płomienie szybko ogarnęły cały budynek odcinając ucieczkę wielu dziewczętom zajętym na wyższych piętrach, które ogarnięte przestrachem rzuciły się do okien i wyskakiwały na bruk uflezny ponosząc śmierć na miejscu. Zawezwane ambulansa odwiozły ciężko ranne do szpitali, a zabite do kostnicy miejskiej. Władze ogniowe prowadzą energiczne śledztwo dla wykrycia przyczyn pożaru, który spowodował wiele strat w życiu ludzkim i kilkadziesiąt tysięcy dolarów straty materjalnej.

Rosyjskim szkołom dla głuchoniemych groził zamknięcie z powodu braku potrzebnych środków jak ogłasza wiadomość otrzymana przez amerykańską organizację "Volta", powołana do życia przez zmarłego Aleksandra Grahama Bella do nauczenia głuchoniemych sztuki mówienia przy pomocy fal elektrycznych.

BIURA REDAKCYJNE „KURJERA PORANNEGO" ZNISZCZONE PRZEZ FASZYSTÓW ENDECKICH

NOWY „STRAŻNIK" TRONU ROSYJSKIEGO

PARYŻ, 3 listopada. — Monarchiści rosyjscy zaprotestowali przeciw deklaracji Wielkiego Księcia Cyryla, który przed kilku tygodniami ogłosił się „strażnikiem" tronu rosyjskiego i zwołali na 12 listopada kongres monarchistów do Paryża, aby unieważnić deklarację Wielkiego Księcia Cyryla. Samozwańczy strażnik tronu carów rosyjskich w obawie degradacji, godzi się na zrzeczenie swych praw strażniczych na rzecz swego 5 letniego syna.

Nieprzerwany lot aeroplanem z San Francisco do New Yorku

SAN FRANCISCO, 3 listopada. Lotnicy J. MacReady i Oaklay Kelly rozpoczęli dzisiaj zapowiadany swój nieprzerwany lot ponad całą szerokością Stanów Zjednoczonych z San Diego do New Yorku.

Więzienie zamknięte przez 3 lata, otworzone dla wyrabiaczy „księżycówki"

DOVER, N. H., 3 listopada. — Powiatowe więzienie w Strafford, zamknięte przez trzy lata z powodu braku przestępców, zostało z powrotem otwarte po zaprowadzeniu prohibicji, która dostarczyła 16 więźniów skazanych na dłuższe kary.

WYNAJĘCI ZABIJAKI KSIĘŻY I PANÓW ZRYWAJĄ PLAKATY PRZECIWNIKÓW POLITYCZNYCH.—REDAKTOR KLERYKALNY POBITY CIĘŻKO PO WYGŁOSZENIU PROWOKACYJNEJ MOWY

WARSZAWA, 3 listopada. — Wprowadzenie do agitacji wyborczej metod faszystów włoskich, niezmiernie ożywiło kampanję wyborczą. Bojówka endecka złożona z młodych zabijaków pod wodzą studentki warszawskiego uniwersytetu napadła dzisiaj na biura redakcyjne "Kurjera Porannego", gazety sprzyjającej Naczelnikowi Piłsudskiemu i zniszczyła całe urządzenie redakcyjne..

Członkowie różnych politycznych partji zdzierają plakaty ogłoszeniowe przeciwnych partji politycznych i nalepiają na to miejsce swoje plakaty. W czasie zaburzeń jakie miały miejsce dzisiaj jeden z wybitnych redaktorów endeckich został ciężko pobity.

Walka wyborcza w miastach pomiędzy socjalistami i endekami jest niezwykle gorąca. Socjaliści przyrzekają ludności przeprowadzenie nowego prawa, które nie pozwoli kamienicznikom na podwyższanie czynszów i wyrzucanie z mieszkań tych lokatorów, którzy regularnie opłacają swoje komorne.

Pomiędzy ludnością żydowską nastąpił rozłam, ponieważ partje żydowskie nie mogły się zgodzić na kandydatów, na których ludność powinna głosować.

Stronnictwa księżo - pańskie w dalszym ciągu krytykują Naczelnika Piłsudskiego za jego podróże po kraju, a szczególnie za jego ostatnią nieobecność na uroczystości odsłonięcia pomnika wdzięczności dla Stanów Zjednoczonych. Endecy skorzystali z tej sposobności i napadają na Naczelnika Piłsudskiego, oświadczając, że Naczelnik Piłsudski nie powinien mieszać się do agitacji wyborczej a brać udział w uroczystościach państwowych.

TURCY POZBAWIAJĄ SUŁTANA WŁADZY POLITYCZNEJ

Musi nastąpić rozdział świeckiej i duchownej władzy sułtana i kalifa zarazem

ANGORA, 3 listopada. — Wielkie tureckie zgromadzenie narodowe uchwaliło dzisiaj rozdzielenie najwyższej władzy świeckiej i duchownej, skupionej w osobie sułtana tureckiego. Kemal Pasza przemawiając w tej sprawie na posiedzeniu Wielkiego Zgromadzenia Narodowego oświadczył się za rozdziałem tych władz wskazując na niedogodności jakie nastręcza sułtanowi dzierżenie dwuch najwyższych władz.

Według Kemala Paszy i jego zwolenników, zwierzchnikiem religji mahometańskiej powinna być odrębna osoba nie mająca nic wspólnego z władzą państwową. Ponieważ głowa religji mahometańskiej sprawuje władzę kościelną nad wyznawcami religji mahometańskiej nienależącemi do państwa tureckiego, z tego powodu wpływy religijne Kalifa sułtana na ludy mahometańskie, zamieszkałe w innych państwach nie mają żadnego znaczenia, a posłuszeństwo w rzeczach religji okazywane sułtanowi Kalifowi przez tych wyznawców uważane jest częstokroć przez rządy państw, w których ci wyznawcy żyją, za bunt przeciw danemu państwu.

By to usunąć, musi nastąpić rozdzielenie najwyższej świeckiej i religijnej władzy skupionej dotychczas w osobach sułtanów tureckich. Kwestja ta jest przedmiotem namiętnych rozpraw na posiedzeniach Wielkiego Zgromadzenia.

KSIĘŻA IRALANDCY OGŁASZAJĄ SIĘ ZA NIEOMYLNYCH POLITYKÓW

Niepodległościowcy irlandcy żądają od papieża, aby poskromił rozwydrzonych klechów

DUBLIN, 3 listopada. — Organ niepodległościowców irlandzkich „The Republican Bulletin" ogłosił dzisiaj następującą rezolucję uchwaloną przez niepodległościowców członków Narodowego Zgromadzenia Irlandzkiego „Dail Eireann", tworzących osobny niepodległościowy sejm irlandzki..

„Wzywa się prezydenta republiki Irlandji, aby poczynił papieżowi odpowiednie przedstawienia i formalnie i jak najenergiczniej zaprotestował jako prezydent republiki przeciw nieprawnemu postępowaniu kleru irlandzkiego, który sobie przypisuje i przywłaszcza prawo orzekania w sprawach państwowego i politycznego znaczenia, które dzisiaj stanowią zagadnienie polityki irlandzkiej — a mianowicie — czy tak zwany tymczasowy parlament powołany do życia pod groźbą najezdniczej wojny i przy pomocy zamachu stanu jest legalnem ciałem prawodawczem i legalnym rządem kraju, czy nie, i używania swojej powagi duchownych do narzucania swoich poglądów politycznych niepodległościowcom irlandzkim, aby się zgodzili na podział Irlandji, która od wieków stanowiła niepodzielną ojczyznę narodu irlandzkiego i wyrzekli się walki o niepodległość państwa, co jest najświętszym dążeniem niepodległościowców irlandzkich".

(Księża irlandzcy nie są lepsi od innych. Jak wszyscy księża rzymscy są wrogami swej własnej ojczyzny, gdy ta walczy o zdobycie niepodległości. — P. R.).

GROŹBA WYBUCHU REWOLUCJI W BAWARJI

Władze niemieckie przeszkadzają aljanckiej komisji poszukiwania broni

BERLIN, 3 listopada. — W bawarskich kołach politycznych panuje wielkie zaniepokojenie z powodu pogłosek o mającym nastąpić w Bawarji wybuchu rewolucji monarchistycznej, zapowiadanej na dzień 11 listopada. Prasa bawarska pisze otwarcie o zagrażającej rewolucji, która może się zakończyć, albo utworzeniem nowego rządu bolszewickiego, albo przywróceniem monarchji.

Wiele dającą do myślenia oznaką niezwykłego położenia w jakiem się znajduje Bawarja, jest zachowanie się władz bawarskich, które aljanckiej komisji dla poszukiwania za ukrytą bronią przeszkadzając w jej czynnościach. Rada ambasadorów otrzymawszy od komisji aljanckiej raporty, zwróciła się z energicznym protestem do rządu niemieckiego wskazując na niezgodne z warunkami wersalskiego pokoju zachowanie się władz bawarskich.

Ze Świata

W mieście Cardiff w Walji (Anglja) wybuchła czarna ospa najgwałtowniejszego typu. Dotychczas zanotowano cztery wypadki śmierci. Liczba zasłabnięć zwiększa się szybko.

* * *

Aeroplan niemiecki z 6 pasażerami zdołał przelecieć przez dwa najwyższe szczyty alpejskie Gross Glockner i Gross Venediger oba wysokości 12,010 stóp. Jest to pierwszy wypadek, aby aeroplan wiozący więcej jak 3 osoby przeleciał najwyższe szczyty alpejskie.

* * *

Robotnicy angielscy oskarżają władze rządowe, że pozwalają swoim żołnierzom na używanie rządowych aparatów telegrafu iskrowego do agitacji wyborczej, co jest przeciwne z prawem przewidującem, że rządowe aparaty nie mogą być używane do celów polityki partyjnej.

* * *

Sir Beilby Alston został mianowany nowym angielskim posłem do Argentyny. Sir Beilby dotychczas był przedstawicielem Anglji przy rządzie japońskim.

WIELKI BAL

URZĄDZA

Liga Kobiet Oddział II-gi w New Yorku

W SOBOTĘ, DNIA 4-go LISTOPADA, 1922 ROKU

W DOMU NARODOWYM, przy 8ej ulicy

2 nagrody za najładniejszy taniec

KONKURS PIĘKNOŚCI — RÓŻNE NIESPODZIANKI

Początek o godzinie 8ej wieczorem

Muzyka doborowa. — Cena biletu 50 centów

ZAWIADOMIENIE

Posiedzenie Dzielnicy 175 K. O. N. w sprawie odczytowej odbędzie się w poniedziałek 6go listopada, w Domu Narodowym o godzinie 8mej wieczór. Ob. B. D. Kulakowski wygłosi referat na temat

"FASZYZM, NARODOWA DEMOKRACJA I KOMUNIŚCI"

Wstęp wolny.

Goście mile widziani.

J. Miziumski, sekr.

BACZNOŚĆ PASSAIC, N. J.!

DZISIAJ! :—: *DZISIAJ!*

WIEC STOW. MECH. POL.

odbędzie się

W SALI OB. MACIĄGA, 40—3-cia ulica

Przemawiać będzie ob. S. RAYZACHER, plenipotent S. M. P., który przyjechał z Polski

Początek o godz. 7:30 wieczorem

SPRAWY STOW. MECHANIKÓW

Biuro główne mieści się:
224 East 57th Street,
New York City.
Sekretarz Felix Popławski.

(W rubryce tej, przeznaczonej na sprawy Stowarzyszenia Mechaników Polskich będą umieszczane wszystkie wiadomości, tyczące się działalności Stowarzyszenia, tak w Ameryce, jak i w Polsce).

PORĘBA

Kiedy przed dwoma laty wielki polski pisarz Wacław Sieroszewski, zwiedzając znane wytwórnie w Polsce pisał o „Księstwie Pracy", to niewątpliwie miał on na myśli nie jako kupiec i przemysłowiec, ale jako poeta, wierzący w przyszłość własnego narodu, cel wielki jakie zakreśliło sobie Stow. Mechaników Polskich z Ameryki.

Patrząc na wielkie zakłady przemysłowe w Porębie, oczyma duszy, widział te wszystkie możliwości, jakie dać może zrzeszona praca na własnym warsztacie, widział te ukryte skarby w ziemi, które czekają tylko na wysiłek polskich mięśni, talentu i rozumu, wiedzy i doświadczenia, aby krajowi przysporzyć narodowego bogactwa, a tysiącom robotników, znękanych siedmio-letnią wojną, zapewnić skromne narazie utrzymanie.

Wacław Sieroszewski wierzył w niespożytą energję ludu polskiego, wierzył w energję wychodźtwa, a zwłaszcza w tę jego cząstkę, która skupiła się w szeregach Stowarzyszenia Mechaników, że przez swoje wielkie doświadczenie lat tylu, w najbardziej uprzemysłowiowym i najbogatszym kraju na świecie — da ona Polsce nie tylko środki materjalne, ale i zrozumienie warunków w jakich młode państwo nasze się znajduje.

Kto w Polsce był, kto potrafił, zapominając o trwkach osobistych, wznieść się ponad wszystkie walki partyjne i polityczne, ten przyznać musi, że Polska pracująca, t. z. te miljonowe rzesze robotnicze i włościańskie, wraz z zawodową inteligencją, pracując ponad siły, mierząc zamiary na cele, osiągnęła przez tych lat parę bardzo wiele. Najlepszym tego wysiłku dowodem były ostatnie „Targi Wschodnie" we Lwowie, gdzie cały przemysł polski był reprezentowany. Jako polacy możemy być zeń dumni. Pod względem jakości, dokładności, wykonania dobrego gustu i smaku, nie tylko zagranicy nie ustępujemy, ale w wielu wypadkach stoimy o wiele wyżej. Jakże mizernie wyglądała na tych Targach tandeta wiedeńska i niemiecka, liche maszyny angielskie, obliczone na to, że polak wszystko kupi, a nawet i pewne wyroby francuskie.

Dział Stowarzyszenia Mechaników w głównym pawilonie dla ciężkiego przemysłu, tuż obok największych zakładów górniczych i lutniczych, hr. Renarda, powszechną na siebie zwracał uwagę, licznymi okazami maszyn z Pruszkowa i Poręby. Wszystkie maszyny zostały sprzedane i gdybyśmy mieli ich dziesięć razy więcej — sprzedalibyśmy wszystko. Artysta tokarz Czarkowski, członek Stowarzyszenia z Pruszkowa, demonstrował ostatnio wykończony typ minjaturowej tokarki, dla bardzo precyzyjnych wyrobów. Nie chciano wierzyć, że tokarka ta jest wytworem polskiego przemysłu, co było dla Stowarzyszenia Mechaników najwyższym dyplomem uznania.

Nie będę tu opisywał dalszych szczegółów i tych pochlebnych, o naszej wytwórczości, opinji, aby nie odbiegać od tematu i dać nie tylko członkom Stowarzyszenia, ale całemu wychodźtwu obraz, czem są zakłady przemysłowe „Poręby". Pozwolę sobie przytoczyć poniżej najważniejsze dane, zaczerpnięte z ekspertyzy najwybitniejszych inżynierów, którzy dokładnie przedsiębiorstwa te badali i orzeczenia swe na piśmie w formie memorjałów złożyli. Dodać tu jeszcze muszę, że z historycznego punktu widzenia, Poręba znajduje się tuż przy kolebce państwa polskiego, w sąsiedztwie zamczysk i zabytków pierwszych książąt polskich, z jednej strony odwieczne mury klasztorne w Siewierzu i Zamek w Będzinie, z drugiej strony Ogrodzieniec, Pilica i Zamek Olkuski, jako te odwieczne strażnice przed barbarzyństwem dawnego krzyżactwa, a dziś przed zachłannością i chciwością republikańskich Niemiec, które chciwie swe szpony wyciągają po skarby polskie.

Poręba, to placówka dzisiejszych rycerzy pracy, którzy stoczyć muszą bój o własną ziemię, o skarby własnemi wydobywane rękoma w ciężkich warunkach odbudowy przemysłu. Poręba tylko w połowie należy do Stow. Mechaników. Robotnik wychodźca, za grosz w krwawym trudzie zdobyty nabył jedną połowę akcji z nieznaczną przewyżką, — ogromny po za tem włożył kapitał w uruchomienie warsztatów i kopalni, i przez to samo przedsiębiorstwo wzbogacił.

Posiadacze mniejszości akcji, nie włożywszy nic ciągną i ciągnąć będą olbrzymie korzyści — dopóki będą mieć w swym ręku resztę akcji. Poręba musi być w całości własnością Stowarzyszenia Mechaników. inaczej bowiem zawsze będziemy pracować na innych. Poręba może być wkrótce naszą własnością niepodzielną „trzeba ino tylko chcieć."

Dla czego Poręba może i powinna stać się naszą własnością — potrzeba bacznie i rozważnie zapoznać się z temi danemi, które tu podać pragnę.

Jako masa robotnicza zatrudnieni byliśmy i jesteśmy w wielkim przemyśle amerykańskim—zorganizowanym i wyzyskanym najlepiej na całym świecie.

Jako masa robotnicza staliśmy się gospodarzami jednej z największych fabryk w Polsce. Jesteśmy pracodawcami i przemysłowcami w państwie, które zdołało zaledwie położyć pierwsze kamienie węgielne pod fundamenty własnej gospodarki. — Jesteśmy w naszym kraju pierwszą próbą na wielką skalę, kiedy zorganizowany robotnik, jako zbiorowy właściciel, puszcza w ruch wielkie zakłady przemysłowe dla wielkiej produkcji i konkurencji z przemysłem zagranicznym. Mamy zbiorowo operować bardzo wielką i bardzo skomplikowaną maszyną, związaną ściśle z handlem i konjukturami rynkowymi, z giełdą i z bankami, z własnymi pracownikami i ze związkami zawodowymi. Ale posiadanie tej maszyny nie stanowi jeszcze o wszystkiem.— Potrzeba aby każde kółko, każdy tryb należycie do siebie pasowały, potrzeba materjalnej i fachowej obsługi, obsługi dobrze płatnej,a przez to i odpowiedzialnej.

Ale i to nie wystarczy o ile niema pod kotłami ognia dla puszczenia maszyny w ruch, niema smarów na naoliwienie łożysk i trybów, o ile niema dostatecznego dla maszyny pokarmu w postaci surowca.

A czego brak później zobaczymy.

St, R.

(C. d. n.).

Zebrania urządzane przez filje Stow. Mechaników na których będzie przemawiał przybyły z Polski plenipotent Stow. Mechaników p. St. Rayzacher.

Passaic, N. J.

W sobotę dnia 4-go listopada o godz. 7:30 wieczorem, w sali ob. Maciąga, 40—3rd St.

OKÓLNIK PRASOWY

AMERYKAŃSKO - POLSKIEJ IZBY HANDLOWEJ W NOWYM YORKU 953—3rd Avenue.

Polski przemysł naftowy a zagranica

Towarzystw i spółek naftowych zarejestrowanych w Polsce jest około 340, w tej liczbie ilość przedsiębiorstw naftowych francuskich jest znikomo mała, a jednak te ostatnie posiadają przeszło 50 procent całej wytwórczości polskiej. W miesięcznej produkcji Borysławia w roku zeszłym udział przedsiębiorstw francuskich wynosił 50 proc., austrjackich 13 proc., angielskich 9 proc — reszta były to przedsiębiorstwa polskie i inne, w czem jednak polskich było 27 proc.

W ub. roku było w wiercenia 355 szybów, z których należących do Tow. francuskich było 150 (42.2 proc.), polskich 111 (31.5 proc.) austrjackich 37 (10.4 proc.), angielskich 27 (7.6 proc.) włoskich 7 (1.9 proc.) W tym samym okresie czasu produkowa to 1758 szybów, z czego należących do Tow francuskich 862 (49.1 proc.), polskich 646 (36.5 proc.), angielskich 102 (5.8 proc.) austrjackich 72 (4.1 proc.) i włoskich 43 (2.4 proc.)

Domki glinobitne na Wileńszczyźnie

Wobec trudności otrzymania materjału budulcowego i dużych potrzeb Wileńszczyzny okręgowa dyrekcja odbudowy przystępuje do budowy domów glinobitnych, których koszta są znacznie niższe, niż koszta budowy domów drewnianych. Domki te są ogniotrwałe.

W celu przygotowania ludności do samodzielnego prowadzenia budowy w kilku miejscowościach pasa przyfrontowego są zorganizowane specjalne kursy.

Zamówienia sowieckie w Polsce

Towarzystwo handlowe „Bristol" w Łodzi otrzymało od sowieckiej misji handlowej zamówienie na zimowe towary, przeważnie wełniane na ogólną sumę 300 miljonów marek. Przewidywane są dalsze tranzakcje i w związku z niemi ożywienie w przemyśle wełnianym.

Handel wyrobami wełnianymi

Trwający niemal od roku w Polsce zastój w handlu wyrobami wełnianymi powoli ustępuje pewnemu ożywieniu w tej gałęzi. Fabryki łódzkie są w pełnym biegu. Podobne pocieszające wiadomości nadchodzą również z Tomaszowa rawskiego, Białegostoku i Białej.

W przeciągu dwuch tygodni na deszcz do Łodzi 60 wagonów surowca wełnianego.

Wywóz walut zagranicznych

Wolno wywozić więcej pieniędzy z Polski. Ministerstwo Skarbu w Warszawie wydało zarządzenie powiększające sumę walut obcych które mogą być wywiezione przez posiadacza paszportu zagranicznego. Posiadacz takiego paszportu może zatem wywieść do stu tysięcy marek polskich względnie do tysiąca franków szwajcarskich.

Wywóz ziemniaków z Polski

Dokonano podziału kontyngentu tu wywozowego ziemniaków na najbliższe miesiące w ilości 20 tysięcy wagonów. Z tego 15 tysięcy wagonów ma być wywiezionych, przeważnie do Niemiec, za sole potasowe.

Robotnicy do odlewni żelaza

Potrzebni robotnicy polacy do odlewni żelaza (foundry). Po troć będzie opłacona, przeciętny dochód tygodniowy 25 dolarów. Pomoc w wyszukaniu mieszkania. Zgłoszenia do Amerykańsko-Polskiej Izby Handlowej, 953 Third Avenue, New York City.

ZE ŚWIATA

Dr. Woronow, jak już dawniej pisano, wynalazł metodę odmładzania ludzi. Przeszczepia on na ludzi gruczoły tarczowe zwierząt Akademja londyńska przyjęła jego wykład bardzo życzliwie i uznała znakomite wyniki, do których doszedł.

* * *

Ilość „bezrobotnych" w Szwajcarji spada w porównaniu z krajami ościennymi najszybciej. Z 100,000 spadła na 52,000 ludzi.

Majątek księcia Monaco w Anglji, oprócz jego posiadłości francuskich wynosi 320,000 funtów szterlingów. Ruletka się opłaciła.

Standard Bank

55 Ave. B, Cor. 4th St. New York City

ZAPRASZA KOLONJĘ POLSKĄ JAK NAJLICZNIEJ DO ODWIEDZANIA SWEGO POWIĘKSZONEGO LOKALU.

Z OKAZJI

UROCZYSTOŚCI I OTWARCIA

PRZEBUDOWANEGO I PODWÓJNIE POWIĘKSZONEGO POMIESZCZENIA

daje dla zachęty swoim Kostumerom na święta

Bożego Narodzenia

możność przesłania pieniędzy do kraju w Polskich Markach po niebywałej niskiej cenie

STANDARD BANK

Przesyła do kraju Amerykańskie Dolary (co możemy udowodnić pokwitowaniami z kraju z własnoręcznymi podpisami) i doręcza takowe do rąk odbiorcy na ostatniej stacji pocztowej, pod gwarancją w przeciągu 20-tu dni, a jeżeli telegraficznie to w 3-ch dniach.

STANDARD BANK

Posiada w kraju swoje własne Oddziały Bankowe, które punktualnie zajmują się doręczaniem przesłanych pieniędzy do rąk odbiorcy.

KORZYSTAJCIE Z PRAW DZIEWJ SPOSOBNOŚCI!

SPRZEDAŻ SZYFKART NA WSZYSTKIE LINJE OKRĘTOWE

NA NADCHODZĄCE ŚWIĘTA

BOŻEGO NARODZENIA

STANDARD BANK odprawia do kraju pasażerów dużemi grupami na najlepszych pośpiesznych okrętach. — Wyrabia paszporty do podróży bezpłatnie.

STANDARD BANK

Jest oficjalnym Depozytorjum Funduszów Stanu i Miasta Nowego Yorku, — przyjmuje oszczędności i płaci procent dwa razy rocznie. Złożone Oszczędności zwraca na każde żądanie, bez uprzedzenia.

Zasoby ponad $3,000,000.00

STANDARD BANK

Sprowadza z kraju Krewnych i wyrabia odpowiednie, potrzebne dokumenty, — a Przedstawiciel Banku w kraju, udzieli pasażerowi swej pomocy i niezbędnych szczegółowych informacji. Przy Banku znajduje się Biuro Notarjalne, które załatwia wszelkie sprawy sądowe, a także wyrabia dokumenty starokrajowe i tutejsze.

Bank otwarty każdodziennie do godziny 8-mej wieczór.

Zwracajcie się z żądaniem wszelkich informacji, ustnie lub piśmiennie, pod adresem:

STANDARD BANK

55 Ave. B, Cor. 4th St. New York City

UNITED AMERICAN LINES INC. HAMBURG AMERICAN LINE

NEW YORK — GDAŃSK via Hamburg

Najkrótsze połączenie do wszystkich miejscowości w Polsce. Okręty odpływają w każdy czwartek w południe.

United American Lines INC
39 Broadway, New York
lub u lokalnego agenta

HOLLAND AMERICA LINE

Najlepsze i bezpośrednie połączenie z Polską drogą wodną. Parowiec „Warszawa" odwozi pasażerów z Rotterdamu wprost do

GDAŃSKA

Parowce opasujące New York:

RYNDAM 11go Listopada

VOLENDAM 21 listopada

NOORDAM 2go Grudnia

ROTTERDAM 9 GRUDNIA (Jazda Bożego Narodzenia)

Nasze parowce posiadają doskonałe wygody dla pasażerów 3-ciej klasy

Aby zamówić miejsca, pisznie do lokalnego agenta okrętowego, lub do:

HOLLAND AMERICA LINE
24 STATE STREET, NEW YORK

SKANDYNAWSKO-AMERYKAŃSKA

Linja odmacza się tem, iż cała trzecia klasa na równi z klasą drugą i pierwszą jest rozdzielaną na kajuty dla 2-ch lub 4-ch osób i każdy pasażer otrzymuje od agenta numer swej kajuty na okrętkcie. Trzeba więc zamówić miejsce jak najwcześniej! KARTEŚNA ODJAZDA Z NEW YORKU:

Okręt „UNITED STATES" Okręt "HELLIG OLAV"

16 LISTOPADA 30 LISTOPADA

Informacje udzieli najbliższy agent lub główne biuro

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
1 Broadway, N. Y. 10 So. Dearborn St. Chicago Ill.
184 Washington St. Boston 1 We. Fifth Minneapolis Minn.

Popularna Droga Do Gdańska

BAŁTYCKO-AMERYKAŃSKA

LINJA 9 BROADWAY, N.Y.

WPROST do i z POLSKI PRZEZ GDAŃSK

Z NEW YORKU, BOSTONU lub PHILADELPHII DO GDAŃSKA $106.50 i 5% podatek.

Z Bostonu do New Yorku przez Fall River linję, z Philadelphji koleją.

w III kl. tylko kajuty na 2, 4, 6 i 8 osób.

Polska kuchnia — Polska służba — Grzeczna obsługa

S. S. „ESTONIA" ..... 15 listopada

S. S. „LITUANIA" ..... 6 Grudnia

Specjalna jazda Bożego Narodzenia.

Zamawiajcie kajuty zawczasu u waszego agenta.

Nie Wolno!

wypłacać dolarów w Polsce, tylko w markach polskich

Chcesz, żeby za twego dolara rodzina otrzymała jaknajwięcej marek? Poślij swe pieniądze przez pośrednictwo ogólnie znanego Domu Bankowego *EMILA KISS w NEW YORKU, bezpiecznie i z gwarancją.*

Szyfkarty do Kraju i z Kraju

Po cenach nominalnych na wszystkie linje okrętowe

EMIL KISS Bankier — New York 133—2 Avenue

Sprzedaż Szyfkart do Gdańska

Hamburga, Bremen, Antwerpji, Rotterdamu, Trjestu na najlepszych i najszybszych okrętach

SZCZEGÓLNĄ OPIEKĄ OTACZAM RODZINY

Wysyłka i wymiana pieniędzy po kursie dziennym. Odjeżdżających do kraju nie minuszam do wymiany pieniędzy. Po wszelkie informacje udawajcie się do znanej starej firmy:

G. KUNASZEWSKI
179 East 3rd Street New York, N. Y.

Wracacie do Kraju?

ZWRÓCCIE SIĘ DO

AGENCJI KART OKRĘTOWYCH

„Warszawa"

(OBOK KONSULATU POLSKIEGO)
957—3rd Ave., New York
dawniej
POLISH AMERICAN FINANCE & TRADING COMPANY

WYRABIAMY APLIKACJE NA PASZPORTY

PRZESYŁAMY PIENIĄDZE PRZEZ RZĄDOWE BANKI

POKOJE DLA ODJEŻDŻAJĄCYCH WE WŁASNYM BUDYNKU

ZAŁATWIAMY SPRAWY NOTARJALNE

Po wszelkie informacje piszcie na adres Biura

„AGENCJA NASZA SŁYNIE Z OPIEKI, JAKĄ OTACZA SWOICH PASAŻERÓW"!

Rzeźba Naczelnika Państwa Polskiego Józefa Piłsudskiego

BACZNOŚĆ RODACY!

Kombinacyjny ten twór, zegar-popiersie Naczelnika Państwa Polskiego Józefa Piłsudskiego powinien znajdować się w każdym polskim domu, albowiem dzieło to pod względem artystycznym jak również pasiężtrcznym ze wszech miar zasługuje na poparcie. Rzeźba wysoko artystyczna w ślicznych kolorach wykończona tworzy prawdziwą ozdobę nawet w najbogatszym domu. Rozmiar jego jest 12 cali przez 8, znamy iż dość imponującego się przedstawia. Zegar ten na 46 godzin nakręcony, werk zrobiony z silnej niemieckiej stali, stoczony jest w silne posłacane w formie pierścienia ramki. Cena trzyma bardzo punktualnie i 10 lat gwarantowany. Cena samego zegara jest $5.50, zaś rzeźba Naczelnika przedstawia wartość najmniej $10.00; lecz aby dać możność i najbardziejszej polskiej familji ten twór piękności nabyć, my liczymy za cały ten twór $5.00 tylko. — Potrzebujemy 200 agentów natychmiast. Do każdej przesyłamy załączyć $1.00 zadatku, resztę płaci się jak poczta doręczy. Piszcie zaraz na adres:

Majestig Trading Co.
738 N. Kedey St. Chicago, Ill.
Dep. P. 10.

Telefon: 2766 Market.

WOJCIECH RUCKI

Notarjusz Publiczny, Komisarz spraw realnych. — Wyrabiam akta prawne, wysyłam pieniądze do Polski; sprzedaję karty okrętowe; domy na dogodne spłaty. — Asekuruję od ognia domy i meble i t. p.

86 Tyler Street, Newark, N. J.

Znany tutejszy Adwokat i Notarjusz
JÓZEF HELLER
233 E. 24-TH NEW YORK CITY
bawiący czasowo w Polsce przyjmuje zlecenia dla Polski i innych państw Europy we wszelkich sprawach. Zgłoszenia przyjmuje powyższa kancelarja

DOBRE ZĘBY
to znaczą
DOBRE ZDROWIE
Wasze zęby badane DARMO przez
DR. J. MUSCOTT
DENTYSTA CHIRURG
720 Lexington Ave. róg 58th St., N. Y.
Mówią po polsku.
Tel. Plaza 6652.

J. HELLER
Adwokat i notarjusz
Przyjmuje wszelkie sprawy amerykańskie jakoteż staro-krajowe w swojem biurze przy 235 E. 14th St., New York City. Bezpłatna porada prawna między 5-tą a 6-tą wieczorem

DR. BRYAN
332 EAST 17 ULL, NEW YORK CITY
(pomiędzy 1 a 2 Ave.)
Leczy chroniczne choroby, krwi, nerwów, nerek i pęcherza męzczyzn wyłącznie.
Godziny:
9 rano do 8 wieczór. — W niedziele od 9 rano do 1 po południu.

Telefon: Orchard 1821.
JÓZEF HALICKI, M. D.
LEKARZ
GODZINY:
12 do 2 po południu.
6 do 8 30 wieczór.
W niedziele do godziny 2-ej po poł.
211 E. 10th Street
NEW YORK

Dr. H. E. COOK
CHOROBY OCZU, USZU, GARDŁA I NOSA
GODZINY:
Od 4 popoł. do 7 wieczór.
Żadne I w niedziele na zamówienie.
56 West 28 ul.
NEW YORK CITY
Tel. Schuyler 6177

Tel.: Dry Dock 2828.
Dr. M. A. Iogolevitch, M. D.
Lekarz
69—2nd Ave., New York City
Specjalność
Leczenie elektryką i diagnoza za pomocy X-ray.
Godziny:— 9—12 rano,
4—8 po południu.

NOSA, GARDŁA, USZU I OCZU SPECJALISTA
Godziny: Rzana 11—1. Wiecz. 6—7.
DR. J. SALBERNOW
218 E. 15-ta ulica (pom. 2 a 3 Ave.)
Telefon Stuyvesant 9270.

Dr. L. Landis
Leczy chroniczne choroby krwi nerwów, nerek i pęcherza, mężczyzn i kobiet.
GODZINY:
9 rano do 10 wieczór.
Niedziele od 9 rano do 4 popoł.
Porada Darmo!
Dr. L. Landis
140 East 22nd Street
blisko 3-ciej Ave.
New York City

Nie omińcie tej sposobności
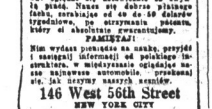
75. kurs za $50. w tym tygodniu
INSTRUKCJA AUTOMOBILOWA
MŁODZIEŃCZE!
Jeżeli jesteś bez pracy, przyjdź do nas i zapisz się zaraz abyś nie powiedział: spóźniłem się ustawicznie na wszystko. Nasze sie dobrze płatnego fachu, zarabiając od 40 do 50 dolarów tygodniowo, po otrzymaniu pisemnego, który ci absolutnie gwarantujemy.
PAMIĘTAJ!
Nim wydasz pieniądze na naukę, przyjdź i zasięgnij informacji od polskiego instruktora, w międzynarodowe ogólnoświatowe najnowsze automobile, przekonaj się, jak szybko nauczysz się zawodu.
146 West 56th Street
NEW YORK CITY

ARENA AUTO SCHOOL

BEZ POSADY!
Uczniowie dzisiaj dnia pracują i są zaciągani, gdyż nauczyli się zawodu i zarabiają dnia od 20 do 40 dolarów tygodniowo.
SZKOŁA NASZA
posiada o systemów automobilów ostatnich modeli z 1921 r., na których uczymy po polsku kierowania, jazdy i mechaniki. Kurs trwa do 4ch tygodni.
Dostarczamy posady. Uczcie się fachu, który popłaca. Dla pracujących szkoła otwarta w niedziele.
Pisemne po kursie darmo 608
ARENA AUTO SCHOOL
151 West 54th St., New York

National Auto School

220 EAST 14th STREET
Blisko Trzeciej Avenue
Pojemy najlepszy kurs we własnym języku, uczące naprawy i jazdy na automobilach ostatniej konstrukcji. Gwarantujemy otrzymanie pozwolenia.
Klasy otwarte dziennie i wieczorem.
KOMPLETNY KURS $25.00

„VERTE"

(Ciąg dalszy)

— Ale wtedy pani zapomni o starym opiekunie? — zauważył Francuz.

— Skądże znowu, pozostaniemy przyjaciółmi — odrzekła żywo Elża.

Kapitan opowiadał z humorem szczegółóy podróży Neapolu, wreszcie rzekł:

— O la, la, zapomnałam pani powiedzieć, że całe towarzystwo z „Isle eu mer" jest na mnie obrażone. Przeniesienie się pani na ten piękny yacht, do narzeczonego, sprawiło sensację, ale ja wyszedłem na kłamcę.

— Niech już pan ze skruchą wszystkie swoje kłamstwa wyzna — śmiała się Elża. Odebrać mi trzeba miljardy, kopalnię brylantów, miljardera, szwedzką narodowość.

— A czy pani, prócz polskiej narodowości, wszystkich tych skarbów również nie posiada?... — spytał francuz przeciągle, wiercąc w niej siwemi oczkami.

Elża zrozumiała, uśmiechnęła się do niego tajemniczo.

— Tak, kapitanie, odczuwasz mnie trafnie.

— Więc... nic nie skłamałem.

Elża ujrzała w tej chwili w przymrużonych oczach Artura tyle powagi i głębi silnego uczucia, że przeniknął ją ostry dreszcz rozkoszy.

On dostrzegł jej wrażenie, odczuł ten dreszcz drogi dla niego. Błysnęło mu w oczach, pochylił się ku niej lekko i szepnął końcami warg:

— O, dear!

W tym krótkim szepcie Elża usłyszała jakby zapowiedź szczęsnej przyszłości, obietnicę wiekuiście trwałego uroku.

Yacht do późna świecił elektrycznością lamp, jak wielka gwiazda morska. Na pokładzie orkiestra, złożona z załogi yachtu, której wyprawiono sutą biesiadę, grała na trąbach hymn marynarski, tak pamiętny dla Gorskiej z Riviery, a powtórzony w śnie w Warowni.

Słuchając go teraz na statku przy boku Artura, przeżywała pierwszy dzień cudu swego szczęścia.

Nazajutrz Artur wysłał z Adenu depeszę do matki, do Marsylji, gdzie lady Dovencourt czekała na niego. Zawiadamiał, że wylądują z narzeczoną, Elżą Gorską, w Civitta-Vecchia, skąd jadą do Rzymu, gdzie postanowili wziąć ślub. Artur, widząc cień niepokoju w oczach narzeczonej, rzekł miękko:

— Elly, matka moja pragnie mego szczęścia i żyła zawsze jego nadzieją, będzie więc szczęśliwa, że je zdobyłem nareszcie, a ciebie pokochała jak córkę, boś ty źródło mego życia.

Głęboko zajrzał w jej oczy ufne i bezdennie miłujące.

Tegoż dnia „Okeanos" opuścił Adn i, przemknąwszy zręcznie przez „Portes des Pleurs" prół morze Czerwone całą siłą maszyn.

Elża żyła, jakby w cudnym śnie, zdumiona, że podróż obecna różni się tak niesłychanie od tej samej, przebytej przed kilku dniami, że jest zupełnie nową. Morze było wzburzone, „Okeanos" kołysał się i borykał z bałwanami, niebo miało czasem kolor i ciężar granitu, ale nad tem wszystkiem unosił się czar jakiś niebywały, znany Elży z czasów Riviery, lecz stokrotnie spotęgowany, bez obaw, bez zwątpień, jeno pełen zachwytu i szczęścia, które wydawało jej się baśnią zaczarowaną.

Pierwszego dnia podróży Elża oddała Arturowi pamiętnik swój z Riviery.

— To mój prezent ślubny — rzekła wzruszona — z niego lepiej odgadniesz mo je uczucia i ich początek, niż ja je wyrazić zdołam.

— A „Fatum"? — spytał z uśmiechem.

— W „Fatum" trzeba umieć bajecznie czytać między wierszami. „Fatum" to literatura, ale tu jestem ja i moja dusza bez osłon, tu niema parodji Warskiego, tu jest Sir Artur Dovencourt-Howe we własnej osobie.

— Więc nie w świetle zemsty nad własną psychiką?

— Nie, w świetle najszczerszym.

Bardzom ciekawy.

Następnego ranka Elża kończyła się ubierać w swojej strojnej kabinie; stojąc przed toaletą w luźnym złoto-morelowym szlafroczku paljowym z miękkiego woalu, wpinała grzebienie we włosy, gdy wtem z boku od przyległego buduarku usłyszała pukanie i jednocześnie zaszeleściały odsuwane cicho drzwi.

O kilka kroków przed nią stał Dovencourt. Był blady, zmieniony, jakiś groźny, w ręku trzymał jej pamiętnik. Wyraz jego twarzy przykuł Elżę do miejsca. Skuliła ramiona, zatulając rękami duże wycięcie górsu; szeroko otwarte, zatrwożone źrenice utkwiła w twarzy Artura. On podszedł bardzo blisko, odłożył zeszyt, wziął jej ręce i przycisnął je sobie mocno do piersi.

— Czytałem wszystko... byłaś moją już wtedy — zaszeptał tuż nad jej czołem.

Milczała drżąca, on mówił zdławionym głosem:

— Dlaczego wtedy nie dałaś mi siebie, Elly, słuchaj, dlaczego? Kochałaś mnie. Poco ta męka kilku lat, to zmaganie się, te złudzenia w innych ramionach... skoro.. do moich tęskniłaś... jak mogłaś odpychać mnie przed rokiem, w Warszawie, Elly... powiedz, jak mogłaś odjechać wtedy?...

— Bałam się... ciebie... twego widoku, wpływu, bo tamtemu chciałam dotrzymać słowa.

— Kosztem serca własnego i mojego. Dziecko! Uczucie jednak silniejsze, ono mi cię oddało. Drżysz w moich ramionach, jak schwytany ptak... Ach, jak ty drżysz... Elly...

Przegiął ją lekko na swoje ramię i ujrzała tuż przy swej twarzy jego twarz skurczoną przez wrzącą w nim namiętność, ujrzała jego oczy przymrużone, a drapieżne i brwi w ostry, szatański zygzak ściągnięte, w których był rozkaz, wola, żądanie władcze, bezwzględne. Ujrzała jego usta łaknące, odczuła ich żar, zatargał nią żywiołowy dreszcz pragnienia. Jęknęła:

— Arti, jam twoja...

Pierwszy raz nazwała go tak wobec niego.

Zgniótł ją, przegiął silniej i przykrył ustami jej wargi gorące jak płomień.

Zapadła cisza ogromnie uroczysta, a przesycona rozkoszą. Pierwsze spojenie ich ust dało im już bezmiar niebywałego szczęścia. Ona zwisła mu bezwładnie w jego ramionach, on pił rozkosz, bo czuł, jak w oplocie jego uścisku drżaał, czuj jej obłęd, będący świadectwem jej uczuć, jej pragnień, żywiołu, jej bujnej krwi. Oderwał się od jej rozchylonych ust, krwawych — jak szkarłat, a jeszcze wołających rozkoszy, patrzał na jej rumieniec, na zmrużone drżące powieki z nienasyconym głodem posiadania tej kobiety. Unosił go prąd szału. Całował znowu jej usta, jej oczy, zsunął zaborcze wargi na jej szyję, sięgał głębiej z rosnącym ogniem i z okrutną już namiętnością. Elża czuła piekło jego ust na swej szyi i ramionach, na pół świadomie słyszała jego szept ostry, rozkazujący —a stłumiony. Odczuła jeszcze, że on zsunął woal z jej ramion stanowczą, śmiałą ręką. Straciła przytomność w słodkim omdleniu. Jest w jego władzy, więc niech się dzieje je, co on chce, czego on żąda. Artur porywał ją i siebie w odmęty rozkosznych dreszczów, w wir wściekłej burzy zmysłów —zmąconych bezpamiętnie. Miał ją dla siebie nareszcie, oddaną mu bezwolnie, poddańczą, oczekującą. Wtulił twarz w jej piersi, dyszące płomieniem. Odgarniał roz puszczone włosy z jej czoła i przesuwał usta po nim i po jej rozpalonych policzkach z szeptem gorącym..

— Elly moja... maleńka, daj mi sama usta swoje, daj, jedyna... nie drżyl, nie lękaj się, nie zatulaj się jak skrzydłami prze demną... boś ty już moja, słyszysz?... ale ja ciebie czczę.. nazbyt cię kocham, bym wykorzystał ufność twoją... więc się nie trwóż...

W krótkich momentach w mózgu Elży błyskała myśl promienna, jakby już znana. Teraz jest kwiat życia, teraz to piękne i potężne, teraz to już pełna korona rozkwitu...

Czuła z przeogromnym szczęściem w sercu wielką wdzięczność dla Artura za jego królewskie panowanie na dsobą, ale czu ła zarazem, że jemu oprzećby się nie potrafiła, że jest zdana całkowicie na jego łaskę i że zależy tylko od jego woli, jego rozkazu. Świadomość ta sprawiała jej bezdenną rozkosz, więc tuliła się do niego coraz namiętniej i coraz ufniej, dysząc urywanym szeptem. (Ciąg dalszy nastąpi)

Listy do Redakcji

Yonkers, N. Y.

Szanowna Redakcjo!

Czytając "New York Herald" z dnia 29 października, zauważyłem artykuł p. t. "League of Nations has failed to stop big or little wars". Pismo to było wysłane z paryskiego biura tegoż "Heralda" 28 b. m. i nie pod pisane przez nikogo. A tyle tam oszczerstw i wrogiej agitacji przeciw Polsce, że przychodzi mi mowoli na myśl, iż ktoś chyba fabrykuje to wszystko i jest pod tym względem niewyczerpany.—Posłuchajmy. Najazd Polski na Rosję, Litwa straciła Wilno....

O pierwszym pisze tak: "Polska, od początku członek Ligi Narodów, niezadowolona z warunków wszechświatowego zawieszenia broni, bez przedłużenia swych pretensji tejże Lidze, wysłała swe wojska wgłąb Rosji, które okupowały ten kraj "aż" po Kijów. Liga zignorowała ten postępek, który doprowadził do kontr-inwazji Rosji na Polskę".

Widać z powyższego, że jeszcze polakożercy nie wyczerpali swych oszczerstw na nas rzucanych. Dodać tylko wypada, że za wydrukowanie powyższego zapłacono niemieckiemi markami lub kosztownościami z cerkwi rosyjskiej.

Dalej czytamy, że "odwrót rosjan od bram Warszawy, mamy zawdzięczać "jedynie" francuskim generałom i francuskiej amunicji.

Ano, przecie Francja i Polska, to prawdziwe kleszcze na szwabów i bolszewików. Trocki, pomny na sierpień 1920 roku, pewnie nie prędko przedsięweźmie podobną tamtej, wyprawę. Szwabi zaś pod bacznem okiem Francji, też nie mają sposobności uderzyć na Polskę orężnie, więc za pomocą propagandy starają się Jej szkodzić. Teraz o Wilnie.

Wspomniany artykuł mówi tak: "Liga wezwała rządy obu państw do załatwienia tej sprawy, co też przyrzekły uczynić, ale w miesiąc potem, gen. Żeligowski z kilkoma dywizjami zajął Wilno. Na apel Litwy, Liga postanowiła tę sprawę ponownie rozpatrzeć."

Czyż można w jednoszpaltowym artykule umieścić więcej oszczerstw i kłamstw? Za wyjątkiem "Nowego Świata", żadne z pism miejscowych nie zabiera głosu w podobnych razach. Po co właściwie drukują się te gazety?

Zamiast sprostować kłamstwo że nie Moskwa, ale Chrobry był władcą Kijowa przed wiekami, to nasze pisma zajmują się wzajemnem obrzucaniem błotem. Jeżeli milczeniem będziemy zbywać podobne paszkwile, to w końcu nie tylko szwaby i moskale ale cały świat będzie nas poniewierał. Brońmy się, a prowadząc walkę umiejętnie i wytrwale, zwyciężymy i pokażemy świa tu, że "Polska, to wielka rzecz", a synowie Jej, to godni obywatele wolności, o którą walczyli pod wszystkimi sztandarami świata.

Stanisław Ołtawski,

167 Linden St., Yonkers, N. Y.

RÓŻNE

KREWKI WŁOCH

Obraza narodu przez oplucie pieniądza!

W pewnem południowo- tyrolskiem miasteczku wydarzyło się przed paru dniami nieporozumienie, które omal nie stało się przyczyną procesu politycznego i rozpętania narodowych nienawiści. Jakiś włoch, przyszedłszy po zakupno do sklepu, dał córeczce gospodarza 10 centów napiwku. Dziewczynka, zabobonna, jak wszystkie tyrolki, plunęła na monetę, co ma według wierzeń ludowych sprowadzić pomnożenie pieniądza. Włoch zrozumiał to jako znieważenie państwowości włoskiej i podniósł alarm. Żandarmerja uwięziła dziewczynkę i jej rodzinę, zaś gmina musiała dla zadośćuczynienia wywiesić na wieży kościelnej sztandar włoski.

* * *

Według ostatecznych obliczeń w czasie wyborów do sejmu łotewskiego lista polska w Letgalji uzyskała 34 tysiące 170 głosów.

Filadelfja i Okolica

"CZŁOWIEK I MAŁPY, CZYLI ROMANS ZIEMI"

Niniejszem przypominamy polonji filadelfijskiej, a zwłaszcza tej części, która łaknie wiedzy i nauki, iż z dniem 22go października b. r. rozpoczął się znowu bezpłatny sezon odczytowy i wykładowy z ramienia Polskiego Uniwersytetu Ludowego, bezpartyjnej, czysto oświatowej i jedynej tego rodzaju instytucji w Filadelfji.

Odczyty i wykłady, wygłaszane przez specjalnie angażowanych prelegentów, odbywają się w każdą niedzielę o godzinie 5ej po południu w sali Domu Polskiego pn. 211 Fairmount Ave. Wstęp dla słuchaczy i słuchaczek wolny i bezpłatny.

W tą niedzielę, t. j. 5-go listopada, prelegientem będzie ob. R. Ząbek i wygłosi odczyt na niezmiernie interesujący temat: — "Człowiek i małpy, czyli romans ziemi." Prelegient postara się na podstawie najnowszych wyników badań naukowych, odpowiedzieć między innemi na intrygujące oddawna umysły ludzkie pytanie, czy człowiek istotnie pochodzi od małpy i jaki jest wzajemny stosunek człowieka — małp, zwierząt i roślin.

Odczyt rozpocznie się punktualnie o godzinie 5tej po południu w Domu Polskim pod wyżej bznaczonym adresem.

Rodacy i rodaczki proszeni są o jak najliczniejszy współudział.

W. Tyl, sekretarz.

W sobotę dnia 4go listopada,— również w Domu Polskim urządza Maskowy Bal Tow. Pom. Pol Czerwonego Krzyża. Gdy przypomniemy sobie ową straszną światową wojnę, w której tyle dobrego zdziałał Czerwony Krzyż, to z pewnością każdy poprze ową humanitarną organizację przez swe przybycie na Bal Maskowy.

ZAWIADOMIENIE

Posiedzenie Kom. Okr. Z. S. P. odbędzie się w pierwszą niedzielę miesiąca, t. j. 5 listopada w Domu Polskim, 211 Fairmount Ave.

Wobec tego, że jest to ostatnie posiedzenie przed konferencją okręgową, pożądanem jest, ażeby zarząd jak i tow. del. w wszystkich oddziałów zeszli się punktualnie o godz. 10tej rano, gdyż jest wiele spraw ważnych do załatwienia.

K. Narolski, organizator

BACZNOŚĆ FILADELFJA!

W środę wieczorem zespół Teatru Polskiego z Nowego Yorku pod dyrekcją T. Wandyczowej i W. Ochrymowicza daje drugie z rzędu przedstawienie w Filadelfji.

Wystawioną zostanie operetka w 3-ch aktach, która cieszyła się kolosalnem powodzeniem. „Hrabia Luxemburg" wszędzie ściągała tysiące widzów. Operetka ta pieściła tysiące osób swemi cudnemi melodjami. Dwa tysiące osób w New Yorku wspomina do obecnej chwili ten wieczór w Teatrze Polskim. Tén sam zespół przyjeżdża do Filadelfji w środę do Moose Auditorium, 1312 North Broad St., na wielkiej hali.

Będzie to uczta artystyczna dla Polonji, która powinna wypełnić salę po brzegi, aby Dyrekcja Teatru nie poniosła strat, gdyż wystawienie tej sztuki pociąga kolosalne koszta.

Bilety są do nabycia: w redakcjach „Patrjoty", „Gwiazdy" Domu Polskim i w innych polskich interesach.

ZAPROSZENIE

W niedzielę, dnia 5go listopada, 1922 o godzinie 10:30 przed południem odbędzie się ceremonja ślubu w kościele baptyskim, 923 South Front ulica, Filadelfja.

Ceremonji ślubu dopełni ks. Antoni A. Czaplik, zaś okolicznościowe kazanie wygłosi prof. L. Adamus, Baptyskiego Seminarjum w E. Orange, N. J.

Również wieczorem o godzinie 7:15 przemawiać będzie prof. L. Adamus.

Wszystkich serdecznie zapraszamy.

Wstęp wolny.

Czemu płaczesz? — jednego pytał polak drugi —
Cy teściowa cię gnębi, czy masz wielkie długi?
Młodyś, więc ci to głupie pytanie przebaczę,
Ja jestem urzędnikiem i dlatego płaczę.

BRIDESBURG i FRANKFORD
W niedzielę dnia 5 listopada, 1922 r. o godzinie 3:30 popołudniu w Auditorjum kościoła przy Pratt i Salmon t., na Bridesburgu, będzie wygłoszona mowa przez ks. Juljusza Szturki na temat: "Nowy ustrój społeczny". Zapraszamy wszystkich Polaków i Polek na tak ważne zgromadzenie.
Wstęp wolny

Na południowej stronie miasta Filadelfji, Pa., w niedzielę dnia 5go listopada, 1922 o godzinie 1(ej) przed południem na sali kościelnej, przy Pine ul. pomiędzy S. 4th i 5th St., ks. Juljusz Szturki wypowie naukę na temat: "Błogosławieni ciszy". Zapraszamy wszystkich na tak ważną naukę. — Wstęp wolny.

Tel. Bell - Market 5361
„WISŁA"
POLSKA FABRYKA WÓD SODOWYCH I MINERALNYCH
213 Fairmount Ave., Phila Pa
Dostarczamy najwyborniejszych wód sodowych i mineralnych do sklepów i cukierni, do towarzystw na zabawy i piknik, do prywatnych domów na wesela, chrzciny itp.
Kto raz spróbował napoji naszego wyrobu, ten wie, że lepszych i zdrowszych nigdzie nie dostanie

Bell Telefon Kens. 2651
Dr. Franciszek Trygar
3119 RICHMOND ST.
Philadelphia, Pa.
Godziny oficyny:
do 10 rano
2 do 4 po poł.
6 do 9 wiecz.
W Niedziele do 1 po poł. 6 do 9 wiecz.

WYJAZD DO KRAJU
Sprowadzanie krewnych do Ameryki. Wysyłka pieniędzy. Pełnomocnictwa. Kontrakty. Sprawy Notarjalne. Asekuracja od ognia, takie domy, sklepy meble i automobile. Kto chce najlepiej kupić lub sprzedać dom, farmę, sklep, lub chce pożyczkę na dom; niech się zgłosi do znanego notarjusza
W. FRYSZTACKIEGO
817 N. 3rd Street
Philadelphia, Pa.
Porada Darmo!

Baczność! Filadelfja, Baczność!
POLSKI TEATR LUDOWY
pod kierownictwem M. Emcewicza
W NIEDZIELĘ, 5-go LISTOPADA, o godz. 8ej wieczór
W SALI DOMU POLSKIEGO, 211 Fairmount ave.
odegra wspaniałą sztukę w 4ch aktach
ZE PSIEWAMI I TAŃCAMI, pod tytułem:
„MIŁOŚĆ ZWYCIĘŻA"
czyli PRZEZ WÓDKĘ
UWAGA: — Gościnny występ p. Wiktorji Orzkiej. Na zakończenie Mazur z figurami.

FILADELFJA, PA.!
EXTRA! TEATR POLSKI Z NEW YORKU EXTRA!
ŚRODA, 8-go LISTOPADA
MOOSE AUDITORIUM, 1312 N. Broad St., Filadelfja
„HRABIA LUXEMBURG"
Operetka w 3ch aktach
Udział bierze 24 osób. — Początek o godz. 8ej wieczór

Nowy Świat

Owned and published daily and Sunday by the NOWY ŚWIAT PUBLISHING CO., Inc.

MEMBER A. B. C.

DR. B. KUZAKOWSKI ..... President and Editor
W. BLAZEWICZ ..... Managing Editor
M. F. WĘGRZYNEK, A. B. ..... General Manager

Dziennik wydawany przez Spółkę Wydawniczą „Nowy Świat", Inc.

Entered at New York, N.Y. Post Office as second class mail matter

NOWY ŚWIAT PUBLISHING CO., Inc.
DR. B. KUZAKOWSKI ..... Prezydent i Redaktor
W. BŁAŻEWICZ ..... Redaktor Zarządzający
M. F. WĘGRZYNEK ..... Zarządca

SUBSCRIPTION RATES (Outside of New York (City))
Daily Excluding Sunday
One Year $5.00
Six Months $2.75
Sunday Only
One Year $2.25
Six Months $1.25
Daily and Sunday
One Year $7.00
Six Months $4.00

NEW YORK CITY
Daily Excluding Sunday
One Year $8.00
Six Months $4.50
Sunday Only
One Year $2.75
Six Months $1.50
Daily and Sunday
One Year $10.00
Six Months ..... $ 6.00

PRENUMERATA (Na prowincji)
Codziennie z wyjąt. niedzieli.
Rocznie $5.00
Półrocznie $2.75
W niedzielę tylko
Rocznie $2.25
Półrocznie $1.25
Codziennie i w niedzielę
Rocznie $7.00
Półrocznie $4.00

W NEW YORKU
Codziennie z wyjąt. niedzieli.
Rocznie $8.00
Półrocznie $4.50
W niedzielę tylko
Rocznie $2.75
Półrocznie $1.50
Codziennie i w niedzielę
Rocznie $10.00
Półrocznie ..... $ 6.00

MAIN OFFICE:
24 UNION SQUARE, NEW YORK, N. Y.
..Telephone: Stuyvesant 5493.

BROOKLYN BRANCH:
556 Manhattan Avenue.

TWERDOCHLIB

Dzień osiemnastego października winien być na zawsze datą pamiątkową w stosunkach dwuch narodów, polskiego i ukraińskiego. Dzień to pogrzebu czystego człowieka, Profesora Teodora Twerdochliba, zabitego przez endeków ukraińskich za to, że na gruncie prawa stał i sprawę tarć narodowych w kresowych powiatach rozumem, a nie pałką chciał rozwiązać.

Patrjota ukraiński, a jednocześnie przyjazny szczerze względem Polski, rozumiał, że po kilkuset-letniej wspólnej historji i swobodnym przeto ruchu ludności, oba narody, po przeprowadzeniu sztucznym granic pomiędzy niemi naprzód przez rozbiory, a potem przez angielskie intrygi, nie są wcale w stanie przeprowadzić ścisłego rozgraniczenia narodowego. Wiedział, że na terytorjum dzisiejszym Rzeczypospolitej Polskiej mieszka parę miljonów chłopów ruskich, i wiedział także że na terytorjum Ukrainy mieszka półtora miljona polaków, przeważnie wysoce wykształconych, twórców kultury, przemysłu, a zwłaszcza postępowego rolnictwa. Wiedział, że brak własnych urządzeń państwowych, władzy własnej jest dotkliwszy dla polaków pozostałych po drugiej stronie kordonu, niż dla dopiero budzących się do kultury chłopów ukraińskich pod rządem polskim. Wiedział zaś przedewszystkiem, że stałe jątrzenie tych spraw wychodzi na niekorzyść obu narodów, że z zatargów tych korzysta tylko niemiec, moskal i anglik, pierwsi dwaj dążący do wspólnej granicy rosyjsko-niemieckiej, trzeci w celu zagarnięcia źródeł naftowych.

Jak uprzednio Potocki, człowiek zresztą nieskończenie niższy pod względem wartości społecznej, padł przedewszystkiem ofiarą polskiej narodowej demokracji, która pierwsza rozpoczęła walkę rasową jeszcze za czasów austrjackich, dla łapania ryb w mętnej wodzie. Pamiętamy przecie, jak na **dwa dni przed zamordowaniem Potockiego przez głupiego degenerata** Siczyńskiego, endeckie **„Słowo Polskie"** odsądziło namiestnika od polskości i czci, **aby zaraz po śmierci zrobić zeń nieskalanego bohatera narodowego. Młodzież uniwersytecka, która tak niedawno przedtem obrzuciła Potockiego zgniłymi jajami, jęła rzucać kamieniami w okna redakcji pism ukraińskich i próbowała pogromu. Dzisiejsze napady młodzieży uniwersyteckiej w Warszawie na redakcje Kurjera Porannego, dzisiejsze niszczenie pism innego kierunku przez włoskich faszystów, wczorajsza śmierć Twerdochliba, wszystko to są przejawy nowej międzynarodówki szumowin społecznych i kanalji zorganizowanej. Petruszewycz, Mussolino, Dmowski są typami kryminalnymi, wzgardzicielami prawa, potomkami kondotjerów włoskich, Stadnickich i Zborowskich polskich, Gontów i Żeleźniaków ukraińskich.**

Nad mogiłą Twerdochliba nie było żadnych endeków ani polskich, ani ukraińskich. Przedstawiciele polskiej prawdziwie kultury powtórzyli dawne tradycyjne poglądy demokracji polskiej. Nowym głosem było przemówienie chłopa ruskiego, zwolenika Twerdochlibowej polityki narodowej, kwiat piękny, nad którego rozwojem winni czuwać uczciwi ludzie do obu narodów należący.

Hasłem obu narodowości winno być wytępienie zupełne, przez każdy naród we własnym łonie endectwa, faszyzmu, czy też hajdamactwa, tej samej treści pod trzema nazwami, wytępienie nie przez bandy zamachy i morderstwa, jak to czynić zwykły powyżej wymienione trzy organizacje jaskiniowców, lecz drogą rozwoju kultury i poszanowanie prawa. W oświetlonych jasno ulicach nie potrafi utrzymać się nożownik i apasz. Trzeba więc wnieść równe, stałe światło prawa i kultury w stosunki kresowe, po obu stronach granicy. Niechaj dzień pogrzebu Twerdochliba, osiemnastego października będzie dniem zjazdów kresowców polskich, ukraińskich, białoruskich i litewskich w celu sprawiedliwego i bezstronnego rozważania zagadnień wspólnego pożycia.

Bronisław. D. Kułakowski.

Z CHWILI

CYFRY I FAKTY

Dla informacji naszych czytelników, pozwolimy sobie przytoczyć ze statystycznej broszurki posła Diamanda wydanej w Polsce, jeszcze garść interesujących cyfr i faktów.

O długach zagranicznych Polski i o gospodarce ministrów skarbu, w broszurce posła Diamanda czytamy:

„Długi zagraniczne Polski wynosiły 31go grudnia 1921 r. 2,320,000,000,000 marek (kurs z września 1922 r.). Wśród długów figurują koszta wystawienia i utrzymania byłej armji Hallera 265,753,182 franków. Utrzymanie Polskiego Komitetu Narodowego kosztowało 1,650,000 franków.

Najwięcej zadłużona jest Polska w Ameryce, mianowicie około 65 proc. Do roku 1919 zaciągał długi w imieniu Polski paryski Komitet Narodowy w sumie 25,838,370 dolarów.

Niezwykle ciekawe (i jakże smutne!) są cyfry dotyczące obdłużenia skarbu państwa w Polskiej Kraj. Kasie Pożyczkowej za rządów naszych generalnych ministrów skarbu. A więc p. Englich zastał dług w wysokości 119 miljonów marek, a zostawił 400 miljonów. P. Karpiński doprowadził dług do 1,825 miljonów marek i to w przeciągu 4 miesięcy swego urzędowania! Za Bilińskiego dług podsko czył do 5,575 miljonów. Niezrównany Wł. Grabski dociągnął do 49,625 miljonów. P. Steczkowski „zaokrąglił" dług do 140,435 miljonów. Zbawca skarbu p. Michalski przy pomocy „żelaznej miotły" zmiótł z drukarni państwowej papierków do wysokości 235,000 miljonów, która to suma za ministra Jastrzębskiego do 20 września r. b. dobiega cyfry 314,000 miljonów.

Warto też przytoczyć, ile puszczono w obieg bez pozwolenia sejmu. A więc p. Biliński wypuścił na własną rękę 2106 miljonów, p. Wł. Grabski 7,928 miljonów, p. Steczkowski 9,132 miljonów, p. Michalski 7,669 miljonów".

Na wszystkich ambonach w kraju i na wychodźtwie, na wszystkich wiecach i zebraniach wstecznikow, rozlegają się wołania:

„Patrzaj ludu jak gospodarzą „czerwoni" i jak rujnują państwo polskie!".

Nie wszystek lud słucha. Ale są masy nieświadome, które fałszom bezecnym ucho dają i jeżeli zupełnie nie wierzą, to wątpią.

Gdyby jednak każdy polak i polka, zamiast powtarzać nieraz brednie rozsiewane przez wrogów ludu i państwa polskiego, zastanowili się nad cyframi i faktami, nie panoszyłoby się wstecznictwo w Polsce. Czerwoni? **Ani jeden minister skarbu polskiego nie należał do lewicy.** Sami prawicowcy, oprócz ostatniego Jastrzębskiego, który do obozu umiarkowanego się zalicza.

Gdzie brak wyrobienia i świadomości, tam jest obfity żer dla kłamców politycznych i oszustów.

* * *

WŁOSI NA EKSPORT

Natychmiast po objęciu rządów w Rzymie przewódca faszystów i premjer Mussolini, zaczął komunować na temat „umiarkowanej ekspansji". Skarb włoski jest przeraźliwie pusty. Jeżeli chodzi o ścisłość, to w znacznie gorszej znajduje się sytuacji niż polski. Polska coraz więcej ma różnych produktów i fabrykatów na eksport, a Włochy nie mają nic oprócz siarki, śpiewaków i materjału ludzkiego zdatnego do ciężkiej pracy.

O ten ostatni głównie p. Mussoliniemu chodzi. Emigracja, jak największa emigracja. A jakby tak można wysłać z Włoch wszystkich nie — faszystów?

Toby dopiero był raj.

W każdym razie p. Mussolini nadzwyczaj oryginalnie rządy rozpoczyna. Pomysł ażeby pieniędzmi przysyłanemi do Włoch przez emigrantów z Ameryki podnieść skarb państwa, panować na morzu Śródziemnem i starożytną potęgę Rzymskiego imperjum wskrzesić, zasługuje bezwarunkowo na opatentowanie, np... w Moskwie.

CZEMU ŁZY RONISZ?

Czemu łzy ronisz?... Nie wróci, co było...
Snać tak sądzono, iż od swoich zdala —
życiowa ciebie w świat uniosła fala,
gnana niezmienną przeznaczenia siłą,

poto, by serce z żałości się wiło,
by wieniec smutku, co skronie okala,
i żar tęsknoty, co duszę przepala,
stały się męką dla życia nieniłą.

Jak cień się snujesz przez lasy i pola,
po stosach suchych, szeleszczących liści,
które na pastwę rzuciła niedola —

wichrów jesiennych, by najuroczyściej
we wszystkie strony rozwiane zostały —
i nawet grobu pod swym pniem nie miały..

Marja Chybowska.

Z PRASY I O PRASIE

POSŁOWIE WARSZAWY

Pod powyższym tytułem, warszawskim „Kurjerze Polskim" czytamy artykuł, który w wigilję wyborów do Sejmu w Polsce, czytelnikom „Nowego Świata" polecamy.

Artykuł w całości brzmi:

„W poprzednich wyborach prawica nacjonalistyczna, występująca pod pseudonimem Związku Ludowo-Narodowego, odniosła w Warszawie nadspodziewany sukces, zupełnie niewspółmierny z wynikami osiągniętemi w reszcie kraju. Na 16 mandatów zdobyła 11. Stało się widocznie, że stolica Polski, mniejsza z jakich powodów, jest twierdzą nacjonalizmu i nieprędko będzie z rąk jego uwolniona. Zdawało się, że posłowie, wybrani z listy Zw. L-N., uzyskali trwały bodaj dożywotni mandat.

Tymczasem nie upłynęło czterech lat, a wszystko się zmieniło: i firma i ludzie. Próżnobyśmy szukali na liście warszawskiej prawicy, ukrywającej się obecnie pod pseudonimem Chrz. Zw. Jedności Narodowej, nazwisk do tychczasowych reprezentantów stolicy. Zniknęli bez śladu. Tak nie odchodzą zwycięzcy. Tak rejterują przed wyborcami politycy zdyskredytowani. Postępowanie posłów, warszawskich w sejmie ustawodawczym uniemożliwiło im powtórne ubieganie się o mandaty w stolicy. Sami więc siebie zdyskwalifikowali.

Przedewszystkiem dwaj czołowi kandydaci — pp. **Dmowski i Paderewski**, bez których, zdawało się przed czterema laty, nie może obejść się w sejmie, którzy głównie magnesem swych znanych nazwisk przyciągnęli masy wyborcze — ci dwaj posłowie wcale nie wypełnili przyjętych na siebie obowiązków.

P. Paderewski pokazywał się i przemawiał w sejmie póki był prezydentem ministrów, —na to nie trzeba było mandatu poselskiego. W charakterze posła na sejm — nie wystąpił ani razu. Po złożeniu obowiązków premjera i delegata do Ligi Narodów, wyjechał do Ameryki i wszelki słuch o nim zaginął. Podobno koncertuje za Oceanem. Jak to się stało, że przez parę lat wolno mu było nie brać udziału w pracach sejmowych i dlaczego nie został pozbawiony mandatu — jest tajemnicą marszałka sejmu.

Drugi leader listy nacjonalistycznej w Warszawie, p. Roman Dmowski, nie lepiej wywiązał się ze swych obowiązków poselskich. Sejm nie usłyszał nawet jego głosu. Nigdy żadna komisja nie została zaszczycona jego obecnością. Kilkakrotnie widziano go w sejmie, ale tylko w sali bufetowej. Stali bywalcy zapewniają, że raz wziął nawet udział w głosowaniu — chodziło wtedy o obalenie projektu monopolu tytuniowego, wniesionego przez p. ministra Michalskiego. Był to jedyny czyn poselski wodza wielkiego stronnictwa czołowego reprezentanta stolicy państwa.

Inni wybrańcy Warszawy z listy prawicowej, drugorzędni, bywali w sejmie, przemawiali i głosowali, zawsze w myśl rozkazów partyjnych, chociażby one były niezgodne z interesem wielkiego miasta. Doszło do tego, że dla karności partyjnej poseł ewangelik był przeciwnikiem równouprawnienia wyznań, a posłanka-pedagogiczka odmówiła pomocy dzieciom nieślubnym.

Posłuszni wykonawcy woli partji przed nią poczuwali się tylko do odpowiedzialności, lekceważąc zupełnie wyborcę-obywatela. To też ani razu w ciągu czterech lat posłowie prawicowi Warszawy nie zwołali publicznego zebrania relacyjnego, aby zdać sprawę ze swego postępowania w sejmie.

Cóż dziwnego, że dzisiaj nie śmią po raz wtóry ubiegać się o mandat. Uniemożliwili się w Warszawie i albo zupełnie wycofali się z życia parlamentarnego, albo też udali się po głosy w inne okolice.

Znalazł się tylko jeden wyjątek. Ciągłość myśli politycznej prawicy, łączność ideową dwuch kadencji—reprezentuje p. Gdyk, jedyny poseł warszawski, powtórnie stający tu do wyborów.

Poza nim widzimy same nowe nazwiska. Przeważają wśród nich na realnych miejscach — gwarantujących wstęp do sejmu osoby świeżo przybyłe do Warszawy, nie związane z nią żadnemi węzłami uczuciowemi, rodzinnemi, osobistemi, nie znające jej bólów, jej potrzeb, ani jej ambicji, nie cierpiące z nią w latach niewoli, nie współwalczące w godzinach zmagań się z wrogiem, nie przeżywające wraz z nią dni tryumfu i radości. Są to odkomenderowani przez partję funkcjonarjusze— dziś tu, jutro gdzieindziej, wszystko jedno w jakiem miescie, w jakiem środowisku, w jakiej dzielnicy — byle zawsze w wiernej służbie u partji.

Przybyli do nas panowie Głąbińscy czy panna Puzyniankaтyle akurat mają z Warszawą związku, co dotychczasowy jej poseł, p. Dubanowicz. Nikt nawet w Warszawie nie wiedział, że niefortunny referent konstytucji, właśnie Warszawę reprezentuje w sejmie, a nie Dubiecko, Trembowlę czy inny Czortków. Nikt też się nie spyta, dokąd to teraz przeniósł się p. Dubanowicz po mandat. Wędrowni posłowie — to swoisty wytwór naszych stosunków politycznych Na całym świecie deputowany przywiązuje się do swego okręgu, a wyborcy do swego przedstawiciela; łączą ich węzły wspólnych dążeń, ukochań prac. Nasi posłowie nacjonalistyczni nie czują tej więzi duchowej z ogółem społeczeństwa; są oni tylko partyjnikami, posłusznymi wobec komitetów i zarządów. Wszystko im jedno, kto i skąd ich wybierze, byle mieć mandat. Im mniej ich znają, tem prędzej od dadzą głosy ciemne tłumy, zasugstjonowane demagogicznem hasłem i gromkim frazesem. — Dlatego też lwowianie poszukują chętnie mandatu w Warszawie, chociaż z równą racją mogliby kandydować w Obornikach Żydaczowie czy Smorgoni.

I jeśli kto z nowych kandydatów, to chyba tylko generał Haller, acz lwowianin, ma pewną zasadę do kandydowania w naszem mieście. **Warszawa pamięta, że on to w dn. 1 grudnia 1916 r. wprowadził w jej mury poraz pierwszy od stu niemal lat zastępy zbrojne wojska polskiego. Wielki to był dla niego zaszczyt, ale też i wielki dowód zaufania ze strony okupanta, który nie dopuścił do stolicy Polski pierwszej brygady Piłsudskiego. Wiemy, jak wiedzieliśmy już wtedy, że wróg zawiódł się na Hallerze nie mniej, niż na bardziej podejrzewanych wodzach polskich, ale wówczas — niestety, nie tylko obcy mieli o nim takie zdanie. Podzielali je ci wszyscy, których brakowało przy powitaniu pierwszych Orłów Białych na czapkach piechurów i na proporczykach ułańskich. Złorzeczyli oni żołnierzowi polskiemu i jego dowódcy.**

Dzisiaj generał Haller firmuje ich listę."

* * *

Wszelkie komentarze do powyżej przytoczonego artykułu umiarkowanego pisma, jakim jest „Kurjer Polski", są zdaje się, zbyteczne.

Odpowiedzi Redakcji

Czytelnikowi J. K. w New Bedford. —Korespondencję ze względu na zmianę okoliczności — wstrzymaliśmy, chociaż była złożona i gotowa do druku.

* * *

Czytelniczce M. O. — 1) Obłąkaną osobę wogóle bardzo trudno przewieść do Polski, ponieważ może się nie zgodzić kompanja okrętowa. Jeżeli nie jest widocznie chora, to pod opieką pewnej osoby, bez żadnych formalności można ją zawieść do rodziców.

2) Na to że dolary giną z listów rady nie ma, z tej prostej przyczyny, że za włożone pieniądze do registrowanego listu żadna poczta na świecie nie odpowiada. Najlepiej posyłać pieniądze za pośrednictwem banku lub agencji.

* * *

Czytelnikowi A. S. z Hartford, Conn. — 1) Kwota emigracyjna przypadająca na emigrantów z Polski wynosi 3 procent od ilości wychodztwa polskiego w Stanach Zjednoczonych.

2) Specjalnych warunków wyjazdu z Polski niema. Trzeba otrzymać paszport polski i wizę amerykańską.

3) Wiadomości o stratach rozsiewają zawodowi lgarze. Po informacje w sprawie Stow. Mech. zwróćcie się sz. ob. do biura Stowarzyszenia, 224 E. 57ma ul. — Niezadługo będzie w Hartford plenipotent Stow. ob. S. Rayzacher, więc potrzebne wiadomości możecie otrzymać z pierwszej ręki.

DEAL WITH A NATIONAL BANK

THE PUBLIC NATIONAL BANK of New York

ZASOBY PRZESZŁO $80,000.000.

DEPOSYTARJUSZ W RĘDZIE STANOWYM I MIASTOWYM

Otwarte codziennie od 9 rano do 8 wieczór, z wyjątkiem niedziel i świąt legalnych

JEDEN DOLAR I WYŻEJ OTWIERA KONTO OSZCZĘDNOŚCIOWE

Urzędnicy banku mówią do Was językiem polskim

Nasz Departament cudzoziemski ma wszelkie udogodnienia dla załatwiania przekazów pieniężnych do wszystkich części świata, a zwłaszcza do Polski i Litwy, gdzie utrzymujemy własnych przedstawicieli.

The Public National Bank
Delancey & Ludlow Sts.
New York

FILJE:

Delancey & Ludlow Sts.
Broadway & 25th St.
Madison Ave. & 116th St.
3817 Third Avenue, Bronx

Pitkin Ave. & Watkins St.
Brooklyn, N. Y.
Graham Ave. & Siegel St.,
Brooklyn.

MIEJCIE DO CZYNIENIA Z BANKIEM NARODOWYM

WYSYŁAMY
pieniądze do Polskich w Markach i dolarach. Dajemy największy kurs marek za dolara. Każda przesyłka jest gwarantowana. Wyrabiamy pełnomocnictwa, kontrakty kupna i sprzedaży, a także affidavity na sprowadzenie krewnych z Polski
Piszcie lub zgłoście się osobiście po wszelkie informacje, które otrzymacie bezpłatnie
THE BELWEDER AGENCY, INC.
359—2nd Ave., pom. 20 i 21 ulicą, New York, N. Y.
TELEFON GRAMERCY 2831
Biuro roztwarte każdego dnia od 9ej rano do 8ej wieczorem, a w niedzielę od 10ej rano do 2ej po południu

Przez 22 Lat
nie zawiodłem jednego polaka, który nabył u mnie biżuterje. Przed każdemi świętami opust
procent 25 procent
od wszystkich zamówień
Franciszek Ficek
330 East 72nd St.
New York
Telefon: Rhinlander 6280

Tel. 3944 W. Passaic.
Helena A. Sitkowska
186 Columbia Ave., Passaic, N. J.
NOSAMINOWANA AKUSERKA
z długoletnią praktyką oraz ukończonym kursem, rezydentkami w szpitalach Nowo-Yorskich. Władająca językami: angielskim, polskim, ruskim i słowackim, solecza się łaskawej pamięci.

Telefon: Drydock 9336.
Sumienna i fachowa obsługa.
Ceny niskie.
DR. H. J. KORNBLUH
nad sklepem United Cigar Stores.
naprawy. Wyrywanie zębów bez bólu.
Mostki, korony, płyty i wszelkie
162 AVE. B., róg 10 ULICY
NEW YORK, N. Y.

NAJWIĘKSZY SKŁAD PIERZY
L. Chudzik i S. Gałka
144 PASSAIC ST., PASSAIC, N. J.
Posiadamy w naszym składzie pierze własnego wyrobu. Pierze na pół z puchem 75 funt. Najlepszego gatunku $1.25 za funt. Puch czysty biały $1.75 za funt. Puch czysty gęsi $2.50. — Sprzedajemy rozmaite wyprzy i perkale. Na żądanie wysyłamy próbki po całej Ameryce, zamówienia wysyłamy Expresem. — Piszcie do firmy Polskiej, będziecie uczciwie obsłużeni.

PATENT
może każdy uzyskać na nowy wynalazek lub też ulepszenie. Jak wynalazek patentować, jak PATENT SPRZEDAĆ oraz więcej ciekawych informacji wynalazkowych i patentowych dowiecie się z mej POLSKIEJ KSIĄŻKI WYNALAZKOWEJ którą możecie darmo otrzymać
MARCIN LABINER
Adwokat Patentowy:
3 Park Row (N. B.) New York

POLSCY
Wynalazcy, wysyłajcie szkice i modele swych wynalazków do nas dla BEZPŁATNEGO egzaminowania. Powierzone nam sprawy są prowadzone przez doświadczonych i odpowiedzialnych Registrowanych Adwokatów Patentowych skutecznie i z gwarancją zadowolenia. Naszą nową Książkę na książkę PATENTOWĄ wysyłamy DARMO. Piszcie zaraz do:
MANUFACTURERS PATENT CO.
520 Fifth Ave., New York

Architekci i Budowniczy
Rysujemy plany i budujemy jedno-familijne domy od $3.500 wyżej; dwu-familijne domy od $6.000 wyżej — w miedzie lub na miastem
JOHN J. STANKIEWICZ
110 W. 34 Street, Room 900
Tel. Fitzroy 6045. New York

ZABIJCIE TO ZAZIĘBIENIE!

MILJONY LUDZI UŻYWA TERAZ
Bułgarską Herbatę
Ta bogata soczysta warzona z ziół, korzeni, kory, liści, roślin i kwiatów wzięta wyparzona gorąco przed półciem do łóżka pomaga rozłamać zaziębienie i chroni od Grypy, Influenzy i Zapalenia Płuc. Dobre na zatwardzenie żołądka, na żołądek, wątrobę, na nerki i na choroby wewnętrzne. Sprzedawane przez aptekarzy wszędzie.
Pożądanem jest, by każdy dom miał w zapasie pudełko tej czystej medycznej herbaty do walki z zimowymi zaziębieniami i innymi chorobami; dajcie filiżankę małym dzieciom, by je uchować zdrowo. Jeżeli Waszemu aptekarzowi akurat zabrakło tej herbaty, to proszę do mnie napisać i ja Wam przyślę przez asekurowaną pocztę 1 duże familijne pudełko za $1.25, lub 3 pudełka za $3.15, albo 6 pudełek za $5.25. Adres H. H. Von Schlick, President, sole manufacturer, 460 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

SKOROWIDZ NTERESÓW POLSKICH W BROOKLYNIE

AKUSZERKI

JADWIGA KOWALSKA
Dyplomowana Akuszerka
158 Wythe Ave. 135 Wythe Ave.

APTEKI

Tel.: Greenpoint 1812.
EDWARD DUBIN
Wypełniam recepty szybko i dokładnie.
116 BERRY STREET

Tel. Greenpoint 4272, 2400, 0216.
Nasze hasło: Najlepsza usługa.
A. TYLEWICZ
Recepty wypełniamy bardzo skrupulatnie, tanio. Na składzie lekarstwa patentowane i kosmetyka różnego rodzaju.
1035 Manhattan Ave.
pom. Green i Freeman ulica.

ARCHITEKT

Tel.: Greenpoint 0872.
F. J. Wasilkowski
ARCHITEKT
Wykonuje plany maszyn, tokarni, budynków.
Godziny biurowe: Poniedziałek i środa od godziny 6—9:30 wieczór
197 Bedford Ave.

AUTOMOBILE

THE EAGLE AUTO TOP CO.
Manufacturers of High Grade Victoria Tops and Truck Curtains.
KORPANTY i KURPIEWSKI właśc.
158 Roebling Street

GUS. OPIOŁA
Manufacturer of High Grade Automobile Tops, Slip Covers, Evtension and Victoria Tops. Vehicle Trimming and Repairing.
247 North 10th St.

BIURA REALNOSCIOWE

Telefon: Greenpoint 4548.
Sprzedajemy domy, loty, farmy.
Asekuracje wszelkiego rodzaju. — NOTARJUSZ PUBLICZNY
Sprawy hipoteczne.
Schegaus & Shedlow
170 Grand Street

WŁADYSŁAW WOLAŃSKI
BIURO REALNOŚCIOWE
SZYFKARTY
Zawsze dokonamy wybór domów i interesów różnego rodzaju na sprzedaż w Greenpoint, Brooklynie i okolicy.
111 Dupont St., Greenpoint, B'lyn

Tel. 2207 Greenpoint.
EUGENJUSZ E. KOVACH
206 DRIGGS AVENUE
Sprzedaje domy, loty i farmy.
Asekuracje wszelkiego rodzaju.
Notarjusz Publiczny.
Sprawy hipoteczne.

SKŁADY SPOŻYWCZE

MICHAŁ ADAMCZYK
54 Grand Street

Tel.: South 6585.
ANTONI J. DZIWANOWSKI
Pierwszorzędny skład groseryjny. Wiktuały zamówione telefonicznie, dostawiam do mieszkania bez dopłaty. — Towar świeży — ceny niskie.
718 — 5th Ave.

STANISŁAW GONDEK
100 Berry Street

JAN GORZELANY
154 Noman Ave.

JÓZEF KACZOROWSKI
175 Eagle Street

M. Mietkowski i Ed. Wysocki
252 Wythe Ave.

KAZIMIERZ NOSEK
86 N. 5th Street

JAN PELC
154 Eagle Street

WIKTOR WAWRZYCKI
286 Java Street

WILLIAM HOCIAK
321 Oakland St.

ANTONI LELENTAL
171 Greenpoint Ave.

MARCIN TYBURCZY
59 N. 7th Street.

WINCENTY STACHELSKI
66 N. 6th Street

POD UWAGĘ KUPCÓW W BROOKLYNIE!

Staraniem „Nowego Świata" będzie wkrótce zwołane zebranie kupców polskich, którzy prowadzą grosernie i buczernie. Celem tego zebrania będzie przeprowadzenie dyskusji nad obecną sytuacją handlową i postawienie projektu założenia wspólnej organizacji kupieckiej.

Ponieważ nie wiemy, jaka pora dnia i który dzień tygodnia będzie najdogodniejszy dla większości kupców, przeto prosimy zainteresowanych o poinformowanie nas, który dzień będzie dla nich najdogodniejszy.

Zebranie odbędzie się w Greenpoint.

Każdy polski grosernik i buczer powinien przyjść, gdyż rozchodzi się o jego, a nie naszą skórę.

Nowy Świat nie ma innego celu prócz służenia w tym wypadku inicjatywą, pomocą i radą.

STAN. GĄSIOROWSKI
154 N. 9th Street

STANISŁAW BAGIŃSKI
192 Driggs Ave.

FR. MALDRZYKOWSKI
173 Meeker Ave.

KONFEKCJE

STEFAN BRZUSTOWICZ
Wybór czyg, papierowów, kaliów i wełnek. Przybory bałwierskie i dewcyjne.
636 — 3rd Ave.

TOMASZ DEPTUCH
Pajerosy i cygary, lody, brzywy, sagarki, saławki. Wiele innych artykułów.
97 GRAND STREET

J. S. JÓZEFOWICZ
Cukiernia i przybory piśmienne. Papierosy, cygary, tytuń. Przybory do fonografów i reperacja.
750 — 6th AVE.

KWIACIARNIE

Tel.: Greenpoint 4797.
Władysław Bieżyński
Świeże żywe kwiaty na wszelkie okazje. Ślubne bukiety. — Wieńce pogrzebowe. Dekoracje palmowe.
DWA SKLADY.
986 Manhattan Ave.
155 Metropolitan Ave.

JUBILERZY

RASHKINIS & VOKIETAITIS
Djamenty, segarki, różne klejnoty. Reparacje zegarków specjalnością.
141 GRAND STREET

SKLEPY BLAWATNE

Andrzej Blejwas
Największy sklep w okolicy. Ceny niższe niż gdzieindziej. Towar wyśmienity.
645 — 3rd Ave.

DRUKARNIE

The Eagle Press
Wykonujemy wszelkie roboty drukarskie. — Programy naszą specjalnością
WŁAD. KOWALSKI,
137 Berry Street
Otwarte wieczorami

SKŁADY GALANTERYJNE

STANISŁAW PAUZA
Doborowy wybór artykułów galanteryjnych. — Pfiazcze damskie gotowe i na zamówienie.
151 Grand Street

FABRYKI

Tel. 4691 Greenpoint.
Fabryka Wody Sodowej
Najlepszej jakości. — Sanitarne butelkowanie. — Chłodne napoje różnych smaków.
Usługa szybka. — Ceny niskie.
BRACIA ADAMOWICZ
111 Conselyea ulica.

KRAWCY

ALEKSANDER CZARNECKI
Europejski krawiec. Ubrania na zamówienie. Modnie szyte. Czyszczenie, farbowanie i reparacja.
163 MEEKER AVE.

Wykonuję ubrania na zamówienie. Reparacja, czyszczenie i farbowanie.
A. MALCZYNSKI
207 Bedford Ave.

TEOFIL NAZAR
596 Manhattan Ave.
Krawiec męski. — Wykonuje wszelką robotę krawiecką oraz czyszczenie, reperację i prasowanie. Po cenach umiarkowanych. — Swój do swego!

Ku uwadze panów krawców!
Wykonuję kostumerskie spodnie od $2.50 i wyżej. — Robota gwarantowana, usuyta na czas.
Szyję też spodnie dla publiczności.
J. OSIKA
181 Maujer Street
pom. Graham i Humboldt

K. Drzazgowski
Szycie ubrań na zamówienie
moją specjalnością. — Najnowszy krój. Czyszczenie farbowanie, prasowanie i reperacja odzieży. Ceny umiarkowana.
254 Driggs Ave.

F. KWIATKOWSKI
Prowadzi pierwszorzędny krawiecki skład. Szyje ubrania starannie i tanio. Przyjmuję reperacje.
157 Driggs Ave.

STANISŁAW KUPIEC
Czyszczenie i farbowanie, prasowanie i reperacja męskich i żeńskich ubrań po najniższych cenach.
66 Driggs Ave.

MARCIN WAPNOWSKI
Wykonuje ubrania na zamówienie. Dokonywania wszelkie krawieckie prace.
227 BERRY STREET

SKŁADY OBUWIA

POLSKA
Spółka Białego Orła
„Odda chwalicie, — swego nie znacie"
Nasze hasło:
Towar jaknajlepszy, ceny jaknajtańsze, grzeczna usługa
977 Manhattan Ave.

MALARZE

Tel: Greenpoint 2478
J. TOPOLEWSKI i SYN
MALARZE i DEKORATORZY
187 Eagle Street

HURTOWNIE

TEL. GREENPOINT 6440.
Jedyny hurtowny skład wszelkich patentowanych lekarstw, cygarów, kawy i herbaty. — Filja ekstrat Jana Nowaka z Chicago. — Katalogi, zamówienia wysyłam po całej Ameryce.
Feliks Rybak
202—204 Green Street

ORKIESTRY

Tel. 3443 Greenpoint.
Jan A. Wapnowski
Stan. T. Roszak
POLSKA SZKOŁA MUZYCZNA.
Skrzypce, Piano. — 50 dzieci polskich w szkole. Zapisy kiedykolwiek. Dostarczamy muzyki na wszelkie okazje.
129 South 2-ga ulica.

Tel.: Greenpoint 4852.
JAN MROZ, Kapelmistrz
Dostarczam muzyki na wszelką okazję.
36 OAKLAND STREET

SKŁADY MUZYCZNE

SKŁAD GRAMOFONÓW
najlepszych gatunków. — Wybór najnowszych starokrajskich rekordów. — Artykuły religijne.
JAN PSZCZOŁA
172 Wythe Ave.

Fran. Szwarczewski
Polskie i angielskie rekordy.
Rekordy krajowe.
Gramofony sprzedaję za gotówkę, lub na spłaty tygodniowe.
211 Driggs Ave.

JÓZEF TOMASZEWSKI
Doskonały wybór polskich rekordów, oraz rolek do pianoli. Gramofony różnych typów sprzedaję na małe miesięczne spłaty. Fortepjany
142 Driggs Ave.

.... W. WILKANOWSKI
Pierwszorzędny fabrykant skrzypiec ręcznej roboty.
Sprzedaje hurtownie i detalicznie.
68 Nassau Ave.

HURTOWNE WYROBY MIĘSNE

Tel. Stagg 3056.
ŁUCJAN HORNOWSKI
Wyrób wędlin i kiełbas rozmaitych gatunków, jak również zawsze świeża „Jersey" wieprzowina.
Sprzedaż hurtowna i detaliczna.
340 Grand Street

KRAKÓW PROVISION CO.
FABRYKA DOBROWYCH WĘDLIN
728 Driggs Ave.

Tel.: Greenpoint 4846.
MATEUSZ SZCZOTKOWSKI
fabrykant dobrowyrob kiełbas i prowizji
149-151 North 9th Street

Tel. Greenp. 4622.
A. WOJCICKI
Zawsze świeży wybór towaru.
Sprzedaż hurtowna i detaliczna.
168 DRIGGS AVE.

SKŁADY ŻELAZNE

X. GLAZIK
PRZYBORY AUTOMOBILOWE
Najlepiej zaopatrzony sklep żelazny w okolicy
110 BERRY STREET

SKLEPY RZEZNICZE

J. BOJARSKI
129 Dupont Street

J. W. GAJDEK
Wyroby mięsne wszelkiego rodzaju
100 Berry Street

F. OBSŻLEGER
Świeży drób. — Wyrób mięsa.
Wyrób dobrowyrób wędlin.
South 5348. 778 Fourth Ave.

Tel. South 8746.
BOLESŁAW ORŁOWSKI
Mięso, drób. — Prowizje. Zawsze świeże wyroby. Hurtownie i detalicznie.
718 — 3rd AVE.

K. RYNIEWICZ i M. KORPANTY
Wyrób wędlin — wyrób mięsa.
276 Wythe Ave.

Tel. South 8194.
JAN KWIATKOWSKI
Pierwszorzędny skład rzeźniczy.
Wyrób smacznych wędlin różnych gatunków na starokrajską modę.
605 — 3rd Ave.

ZAKŁADY POGRZEBOWE

Tel.: Jamaica 4787.
Łucja S. Desz
Dyplomowana balsamistka i asystentka. Urządza pogrzeby od najskromniejszych do najwyszanilszych po cenach umiarkowanych.
293 Sutphin Rd. Jamaica, N. J.

Tel. 0517 Greenpoint
Antoni Kwarciański
11 Newell Street

Z BROOKLYNA

Z BALU ZW. MŁODZ. POL.

Na wszystkich polskich salach, odbyły się w ubiegłą sobotę zabawy taneczne i dlatego publiczność rozdzieliła się, a frenkwencja była wszędzie słabą.

Stosunkowo najwięcej publiczności przybyło na bal Zw. Mł. Polskiej w połączony z kontestem tańców.

Sama zabawa, udała się i publiczność była w zupełnie zadowolonią, czy jednak będzie także zadowolonym i kasjer Oddziału, to nie bardzo pewne, bo jak zawsze, tak i tą razą Oddział starał się przedewszystkiem o zadowolenie publiczności, nie oglądając się na wydatki.

Do tańca przygrywała doskonała muzyka pod kierownictwem ob. L. Tomaszewskiego członka Oddziału Z. M. P. a na prawdziwe uznanie zasłużyli sobie panowie muzykanci, podczas samego kontestu tańców.

Do kontestu stanęło kilkadzie siąt par, a sędziowie tegoż w osobach pp. Korpantego, Ramockiego i K. Nidzgorskiego przyznali nagrody, wspaniałe bukiety kwiatów, następującym parom: za „Fox-Trot" zdobyła nagrodę, ogólnie znana w naszej dzielnicy doskonała, nadzwyczaj zgrabna tancerka panna Krzyżanowska i pan A. Lewandowski. Za pięknie odtańczony Walc przyznano n a g r o d y państwu Jabłońskim i państwu Komorowskim, zaś za „Polkę" pierwszą nagrodę przyznano pannie S. Ziemblickiej i panu J. Serge, oraz wyszczególniono pannę Z. Witkowską i pana A. Holewińskiego.

Wynik kontestu zadowolił wszystkich i przyznać trzeba, że Oddział Z. M. P. oddając rozstrzygnięcie pierwszeństwa w ręce publiczności, uniknął tem samem, przykrego posądzania o stronniczość w przyznawaniu na gród, praktykowaną zwyczajnie na balach i maskaradach.

Obecnie, członkowie Oddziału Z. M. P. pracują usilnie nad wystawieniem sztuki ludowej pod tytułem "Dla Świętej Ziemi."

Sztukę tę reżyserują pp. J. Lewandowski i E. Brachocki, a stronę muzyczną prowadzi ogólnie znany członek I-go Oddziału, prof. J. Mróz.

Udział w sztuce biorą sami członkowie i członkinie Oddziału, a śpiewy solowe powierzono tak wytrawnym śpiewaczkom — jak koleżanka M. Mróz i koleżan ka F. Mazurkiewicz.

Sztuka „Dla Świętej Ziemi"— jest graną w naszej dzielnicy po raz pierwszy i ma wszelkie dane, aby mogła zadowolić wymania każdego.

Śpiew, tańce, humor a przytem głęboka treść sztuki, zachęcają amatorów do pracy nad dobrem odegraniem tejże.

Pamiętajmy!! że sztuka „Dla Świętej Ziemi" będzie graną w niedzielę dnia 12go b. m. w Domu Narodowym.

A. S.

O MUZYCE

Od dawien dawna głoszą lekarze, że najlepszym środkiem na uspokojenie wzburzonych nerwów jest muzyka.

Z prawdą tą zaznajomiony jest świat cały. Czasem lecz rzadko bardzo spotkać można człowieka nie lubującego się w muzyce, o takim jednak okazie zwykło się mówić, że coś u niego nie jest w porządku. Muzyka rozprasza złe myśli, napełnia serca weselem, dodaje otuchy do pracy — czyni człowieka szlachetnym, — przyjacielskim. Wiek 20 dał świa tu wiele pięknych wynalazków, między innymi fonograf, który niemal każda rodzina amerykańska posiada. Weźcie bowiem pod uwagę. Wstawcie w smutne mieszkanie fonograf a wnet rozjaśni się ono jakoś, przyjemniejszym się stanie.

Polacy kochają się w muzyce, bo muzyka nasza piękną jest nad wyraz. Z tej przeto przyczyny — zwracamy uwagę naszych czytelników na ogłoszenie firmy muzycznej pp. Fiusta i Woźnickiego z Brooklyna, umieszczone w dzisiejszym wydaniu. Polecamy ich poprzeć gorąco.

SOUTH BROOKLYN

W niedzielę o godz. 5 wiecz. w sali kościoła Św. Krzyża odbędzie się

Wiec Polityczno-Naukowy

„Czy kobiety polskie powinny brać czynny udział w polityce amerykańskiej" wygłosi ks. Wł. Trzepierczyński.

Wstęp wolny.

BROOKLYN, N. Y.!
JUTRO! TEATR POLSKI Z NEW YORKU JUTRO!
O GODZINIE 2:30 POPOŁUDNIU
DOM NARODOWY, 261 Driggs Ave.
FARSA I WODEWIL
Po przedstawieniu B A L

DZISIAJ

KONCERT
TOW ŚPIEWU „DZWON ZYGMUNTA"

Koncert odbędzie się dzisiaj, dnia 4-go listopada b. r. w sali Sokoła, 188 Grand St. w Brooklynie.

Cześć Pieśni! Cześć!

Tel.: Greenpoint 5715.
Dr. Ludwik Gryez
126 Eckford St., Brooklyn.
Godziny przyjęć:
1—3 i 6—8 po południu.
w niedzielę 1—3 tylko.

Telefon 4517 Greenpoint.
DR. JUSEF GLAMKOWSKI
203 BEDFORD AVE.
blisko North 6-ej ulicy, Brooklyn, N. Y.
Godziny przyjęć:
Od 1 do 3 po południu, od 6 do 8 wieczorem. W niedzielę od 10 do 12 przed południem

Telefon: South 996.
St. M. Lewandowski, M. D.
Specjalista Chirurgii
GODZINY:
8—9 rano,
1—2 po poł,
6—8 wieczorem.
797 Fourth Avenue,
blisko 23-ciej ulicy.
BROOKLYN, N. Y.

Tel.: 0499 South
DR. A. W. RUSIN
CHOROBY KOBIECE I CHIRURGJA
206—17th Street, Brooklyn, N. Y.
GODZINY URZĘDOWE:
od 11 do 1 po południu i od 7 do 8 wieczór. W niedzielę tylko na zamówienie.

Tel.: Williamsburgh 4572.
DR. S. REINHARD
CHOROBY OCZU, USZU I GARDŁA
Dobiera okulary.
GODZINY: — Rano od 1 do 4 po południu. W niedzielę, 9—11 rano.
461 BEDFORD AVE.
róg Division ul. Brooklyn, N. Y.
Mówię po polsku.

Telefon: Greenpoint 2279.
Dr. Marion R. Siudziński
GODZINY OFISOWE:
1—3 po poł. i 6—8 wiecz.
Oprócz wieczorów w niedziele.
173 Metropolitan Avenue,
pom. Bedford Ave. i Berry St.
BROOKLYN, N. Y.

Dr. Franciszek W. Wiński
Dwa biura w Brooklynie
568 Leonrd St. 118 North 9 St.
blisko Nassau Ave. blisko Berry St.
Godziny:
1—3 po poł. 6—10 z rana
6—8 wieczór 6—9 wieczór
Tel Greenpoint 5735 i Greenpoint 3468.

Phone Greenpoint 6812.
DR. ANTONI PETRIKO
DENTYSTA - CHIRURG
520 BEDFORD AVENUE
cor. North 4th St.
Williamsburgh.

CIERPIĄCY
NA SŁABY WZROK LUB BÓL GŁOWY
Gruntowne badanie oczu
DR. S. BOMELSTEN
753 Manhattan Ave.
naprzeciwko poczty
GREENPOINT, w Brooklynie

Tel.: Greenpoint 4086.
Jeżeli dokucza Wam ból głowy albo oczu, porzućcie się specjalisty chorób oczu i
MEDOFF OPTICAL CO.
520 MANHATTAN AVE.
Naprzeciw Greenpoint Teatru.

JESIEN
Jest porą roku, w której każdy zaopatruje się w wygodne, trwałe obuwie, mające przetrwać całą zimę.
POTRZEBY WASZE ZASPOKOI W ZUPEŁNOŚCI
POLSKA AKCYJNA SPÓŁKA OBUWIA „BIAŁEGO ORŁA"
977 MANHATTAN AVE., GREENPOINT

GROZINGER
Wędzone Szynki
GROZINGER'S
TASTY
TREAT PRODUCTS
Żaden obiad nie jest więcej zadowalający, jak Grozingera Wędzona Szynka wpieczona na sposób stosowany w Virginii.
ZAMÓWCIE SOBIE JEDNĄ TERAZ!
Do nabycia w lepszych MASARNIACH i SKŁADACH DELIKATESÓW.
Domagaj się szynek, zaopatrzonych w znaczek inspektora rządowego nr 420.

POLSKI ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY
Największa Galerja w okolicy. — Pierwszorzędna robota. Fotografje w kolorach. Ceny najprzystępniejsze. Wesela i grupy naszą specjalnością. — Zdjęcia za dnia i wieczorem.
M. LIAUKOWICZ
308 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
pomiędzy Bedford Ave. i South First St.

Tel.: South 8339.
Z. A. Beck, Kontraktor Ciesielski i Budowlany
Ciesielska budynkowa robota i reperacja. Roboty cementowe i murarskie. Zakładam letnie dziatki i zimowe okna do domów. Zakładam okna do ganków. — Wszelkiego rodzaju dachy i reperacje tychże.
29½ — 9th Ave. So. Brooklyn, N. Y.

A. CISEK
Kontraktor Elektryczny
568 Manhattan Ave. Brooklyn, N. Y.
Tel.: Greenpoint 6354.

P. TOLLES:

Kultura

Gdy jabłoń leśną żyjącą na łonie przyrody bez opieki ludzi przeniesiemy na glebę odpowiednią i otoczymy staranną opieką — cierpkie owoce staną się słodkiemi, powiększy się wydajność i użyteczność tego drzewa, a gatunek się polepszy.

Natura w zupełności spełnia swoje zadanie obdarzając drzewo organizmem, bardzo skomplikowanym. Owady i wiatr przenoszą pył rozrodczy z szypułek i słupków — a drzewo rośnie dziko, a owoce gniją pod drzewem.

Podobnie rosną róże dzikie, pełne cierni, krótkotrwałe i bezwoni. Dopiero kultura uszlachetnia je. Ręka ludzka oddala ciernie, przeszczepia gałązki lepszej róży na różę dziką i po latach przekształca się kwiat dziki w kwiat piękny.

Ziemia wymaga starannej kultury. Nie wolno jej wyczerpywać, należy ją obrabiać zawsze w różny sposób. Chłopi dobrze o tem wiedzą i raz żyto sieją, drugi raz pszenicę, koniczynę, sadzą kartofle itd., by gleby nie niszczyć. Oprócz tego karmią ziemię nawozem naturalnym i sztucznym, — jednem słowem prowadzą systematyczną kulturę ziemi.

Rezultatem kultury w każdym wypadku jest przedewszystkiem większa użyteczność, lepszy gatunek i zwiększona wydajność.

Człowiek z natury jest rośliną dziką, leśną jabłonią, glebą martwą. Proces kultywowania rodzaju ludzkiego odbywa się podobnie jak kultura drzew, kwiatów i roli. Sztuki piękne i nauka oddalają ciernie zabobonów, samolubstwa, bezwzględności. Uświadomienie i oświata przenoszą duszę na glebę żyźniejszą, otwierają i rozszerzają horyzont, dają lepszy dostęp do światła, pogłębiają świadomość życia. Podobnie jak gleba wymaga kultury, ciągłego użyźniania nowym nawozem sztucznym lub naturalnym, tak ludzkość potrzebuje nowych źródeł pracy i celów pracy nowych idei i ideałów, musi przejść okres religijnego obłąkania, romantyzmu, wojen, realizmu itd.

Wszystko w jednym celu.

Dla większej użyteczności, dla podniesienia gatunku i zwiększenia wydajności.

Mierzcie tem stopień Waszej kultury.

Im użyteczniejsi jesteście — im lepsi jesteście, im wydajniejszem jest życie Wasze — tem wyższym jest stopień Waszej kultury.

Kronika miejscowa

Dzisiaj — Karola.

RUCH OKRĘTÓW

Przybędą do New Yorku:
Sobota: America z Bremen.

Odpłyną z New Yorku:
Sobota: Olympic do Southampton, Pres. Fillmore do Bremen, Rotterdam do Rotterdamu, Caronia do Liverpoolu, Lapland do Antwerpji.

DZISIAJ

Bal Ligi Kobiet

Członkinie Ligi Kobiet przygotowały mnóstwo niespodzianek i wesołą zabawę. Każdy znajdzie sposobność ubawienia się. A będzie miał czyste sumienie, gdyż bal ten na dobre wyjdzie sierotom wieńskim i dzieciom przebywającym w internacie im. Piłsudskiego we Lwowie.

Wszystkich przyjaciół i sympatyków i tych, którym dola polskich dzieci nie jest obojętna, serdecznie zapraszamy.

BAL

W niedzielę 5-go listopada w Domu Narodowym odbędzie się Wielki Bal Złączonych Towarzystw, Wolna Polska i Kółko Oświaty im. Staszyca. Do tańca przygrywać będzie orkiestra p. Wołyńca. Początek o godz. 2-ej popołudniu. Na bal Złączonych Towarzystw wybiera się cała polonja nowojorska.

W ważnej sprawie

Pan Halvor Jacobsen, główny dyrektor Skandynawsko Amerykańskiej Linji udał się do Europy, celem zbadania stosunków europejskich, przyczem głównie starać się będzie o bezpośrednie połączenie Skandynawskiej Linji między New Yorkiem a Gdańskiem. Skandynawska Linja w ten sposób daje dowód, iż dba o wygody swoich pasażerów.

Chciwość ukarana

Słynąca z piękności aktorka Mande L. Ceballos, wniosła skargę o odszkodowanie przeciw Alfredowi Hendrickson'owi w wysokości 100,000 dolarów za kompletne złamanie serca, wskutek niedotrzymania obietnicy małżeńskiej. W sądzie okazało się, że piękna Cenibalka 3 razy była "korespondentką" w procesach skandalicznych; 3 razy skarżyła o odszkodowanie za złamane serce i t. d. Gdy obrońca oskarżonego prosił o głos w sprawie innych skandalów, pani Maude L. Ceballos wycofała skargę. Chciwość ukarana.

HIPPODROME
THEATRE EMPIRE
LEPSZE CZASY Największe Przedstawienie
WIELE POLSKICH ARTYSTÓW
Dwa razy dziennie, 2.15 p. p. i 8.15 w. w.
Cena: — 50 c. i $1.50.

Powieść w skróceniu

W lesie w Binghampton żył pustelnik Cyrus Payne. Młody bo dopiero 14 lat liczący Elmer Washburn poznał pustelnika i często go odwiedzał, jak zwykle w powieściach bywa. Staruszek opowiadał chłopcu historję z własnego życia a młodzian wtuchnął się i marzył. Raz pustelnik pokazał mu swój majątek składający się z 2000 dolarów. Odtąd rumiana twarzyczka chłopca dziwnie zadumana świadczyła o myślach czarnych i niepokoju. Wczoraj do szkoły do której uczęszczał mały Elmer przyjechał dwaj panowie. Podczas pauzy zaproszono chłopca do kancelarji dyrektora, a panowie opowiadali, że w lesie, w chatce pustelnika znaleziono zwłoki Cyrusa Payne, który w bestjalski sposób został zamordowany. Po długich przesłuchach 14 letni Elmer przyznał się, iż zamordował starca i zabrał jego pieniądze. Zakopał je w lesie. Po wskazaniu miejsca i wykopaniu skarbu Elmera odwieziono do więzienia. W szkole opróżniło się jedno miejsce. W społeczeństwie opróżniły się dwa miejsca: jedno zabitego Payne a drugie młodego Elmera. W więzieniu zaś niezwykły, bo za młody, a już zepsuty chłopak znajdzie grób w którym spocznie żywy.

Smutna, ale prawdziwa powieść — w skróceniu.

W sądzie

(Humor mimowoli).

Józef Grecco pracował we fabryce sukni Franka Picarella, Grecco jest włochem a Picarello jest włoskim patrjotą. Powiadają, że kruk krukowi oka nie wykole; ale włoch włochowi palec zgryzie. Z powodu różnicy zapatrywań co do wysokości wynagrodzenia fabrykant Picarello uderzył Grecca a Grecco Picarella i tak długo się tłukli, aż Picarella Grecca tak mocno w palec ugryzł, że musiano palec odciąć, a sąd skazał zjadacza palców na zapłacenie 5000 dolarów za jeden palec. (Teraz dopiero Grecco dowiedział się wiele wart).

Ptaszek w klatce

Okręt „President Adams" miał właśnie opuścić port nowojorski, gdy agenci policyjni zjawili się na pokładzie i aresztowali niebezpiecznego ptaszka, niejakiego Franklina Cobena, który specjalnie z Londynu przyjechał i w przeciągu dwu dni naciągnął trzy banki na sumę 23,000 dolarów, przedstawiając fałszywe listy kredytowe. Zrobił swoje i wracał do Lloyd George'a. Traf chciał, że go przyłapano.

Poszukiwania

Jan Zakotti z miasta Koło (ziemia Kaliska) poszukuje Aleksandra Brunka z New Yorku.

Stefan Hoszewski u F. Mauritz Gdańsk Breitgasse 88; poszukuje Jana Słobuckiego i jego syna Teofila, rodem z Hryborowa pow. Rohatyn.

NEWARK, N. J.!
JUTRO! TEATR POLSKI Z NEW YORKU JUTRO!
KRUEGER'S AUDITORIUM
„HRABIA LUXEMBURG"
Operetka w 3 aktach
Udział bierze 24 osób. — Początek o godz. 8ej wieczór

Rycina powyższa przedstawia nowy budynek Standard Banku, instytucji, która powstała 40 lat temu, rozwijając się głównie wśród społeczeństwa obcojęzycznego, wskutek czego nazwano Standard Bank "The Gibraltar of the East Side." Jako bank stanowy, Standard Bank rozwija się znakomicie i należy do pierwszorzędnych banków popierających przez cudzoziemców

East Side

Pani Lillian Dinner dziś leży w kryminale, a pan S. Tobek leży w szpitalu dlatego, że dzieci hałasowały.— Tobak jest stróżem domu pn. 1928 przy 2 Ave., w którym to domu mieszka pani Dinner, matka sześciorga bardzo głodnych dzieci. Tobak zgłosił się do pani Dinner z zażaleniem, iż dzieci... nie dokończyły, gdy Dinnerowa chwyciła za garnek gorącego rosołu i oblała Tobaka. Okropny z tego kłopot dla obojga, a dzieci dalej hałasują. W każdym razie zwracamy uwagę naszym czytelniczkom, aby w razie pojedynku z dzianiotrem, unikały podobnych kąpieli rosołowych. Jak już oblewać, to zimną wodą, bo to mniejsza kara i szkoda mała.

JUBILEUSZ GNIAZDA 7-GO

Sokół Gniazdo 7 obchodzić będzie Jubileusz 30-to lecia wydając koncert i bal w sobotę 11-go listopada w Domu Narodowym, 19-23 St. Marks Pl. w New Yorku. — W koncercie udział wezmą pierwszorzędne siły.

Kto ma dobry głos i słuch niech wstępuje do „Echa"!

Kto pragnie ćwiczyć się w śpiewie, może to uczynić teraz. Towarzystwo Śpiewu „Echo" przyjmuje nowych członków w każdy wtorek tygodnia o godzinie 8ej wieczór w Domu Narodowym, przy 8ej ulicy. — Zgłaszać się można do gospodarza Domu Narodowego, a on wskaże salę, w której odbywają się lekcje co wtorku.

ZARZĄD.

NEWARK, N. J.

BACZNOŚĆ NEWARK, HARRISON I OKOLICA

Teatr Polski z Nowego Yorku przygotowuje dla Polonji w Newarku i okolicy prawdziwą ucztę artystyczną. W niedzielę bieżącą w pięknej i wielkiej hali, Krueger's Auditorium przy Belmont Ave., zespół Teatru Polskiego wystawi wspaniałą operetkę w 3-ch aktach p. t. „Hrabia Luxemburg". Cudowne melodje, bogate kostjumy, a nadewszystko wykonanie bez zarzutu, składa się na całość tej sztuki.

Udział w niej przyjmuje 24 osób, pomiędzy nimi: T. Wandyczowa, Z. Posseltowa, M. Mirska, W. Ochrymowicz, I. Ulatowski, J. Kallini i inni. Koszt wystawienia tej operetki w Newarku jest kolosalny, lecz Dyrekcja Teatru ma niezłomne przekonanie, iż newarczanie wypełnią salę po brzegi i nie pozwolą na to, by Teatr Polski miał deficyt z powodu braku poparcia.

Nabożeństwa Polsko-Katolickiego Kościoła odprawiają się w każdą niedzielę o 10:30 przed południem w budynku przy Wilsey i Warren ulicy.

Można dojechać z dołu miasta, tramwajem Orange lub „Jitney". Market St. Line do ulicy Wilsey. Z góry miasta, tramwajem Clifton do Warren lub dojść ulicą Prince.

W każdą środę o 7:30 wieczór odczyty naukowe na różne tematy.

Wszystkich zapraszam.

Ks. Józef Zielonko.

(piątek i sob.

JERSEY CITY, N. J.

Polski Uniwersytet Ludowy
578 Jersey Ave.

W niedzielę dnia 5-go listopada o godz. 6-ej popołudniu wygłosi odczyt:

Dr. Adela Kozłowska

p. t. „TATRY I SPRAWA JAWORZYŃSKA"

Odczyt będzie ilustrowany wspaniałemi przeźroczami widoków z Polski.

UWAGA: — Dr. A. Kozłowska jest młodą uczoną polską, niedawno przybyłą z kraju. Rodacy z Jersey City będą więc mieli niebywałą sposobność usłyszenia referatu o bogactwach dalekiej ojczyzny.

Z szacunkiem,
ZARZĄD.

Baczność Polacy!
KRYMINALNE BIURO DETEKTYWSKIE
Jeżeli Was kto okradł, oszukał lub skrzywdził, jeżeli macie nieporozumienia w małżeństwie, zgłoście się do
William Lazarek
133 Second Avenue
POLSKI DETEKTYW
który załatwia sprawy po całych Stanach Zjednoczonych, i w Kanadzie.

Zł. Tow. „Wolna Polska" i Kółko Oświaty im. Staszyca urządzają
WIELKI BAŁ
W NIEDZIELĘ, 5-go LISTOPADA, o godz. 2ej popoł.
W DOMU NARODOWYM, przy 8ej ul., w New Yorku
MUZYKA PROF. W. WOŁYŃCA
BILET: 35 CENTÓW OD OSOBY

WIECZOREK FAMILJNY
urządza
Oddział „Pod Jeden Sztandar" No. 32 Zw. Soc. Pol.
DZISIAJ! Dnia 4-go LISTOPADA DZISIAJ!
W YORKVILLE FORUM, 227 E. 84 St., New York City
Początek o godzinie 7ej wieczorem punktualnie
Wstęp z garderobą 35 centów — Muzyka doborowa
ZABAWA WIELCE UROZMAICONA

WYRABIAMY, SPRZEDAJEMY
I reperujemy wszelkiego rodzaju: Accordion. — Lekcje Piano Accordion. Otwarte do 9-ej wieczór, i w niedzielę do 12-ej popołudniu.
R. GALANTI & BROS.
71 THIRD AVE.
(Pomiędzy ulicami 11 i 12).
Telefon: Stuyvesant 4114.

DROBNE OGŁOSZENIA

DOBRA SPOSOBNOŚĆ
do zarobienia od 100 do 200 dolarów miesięcznie. — 9 pokoi umeblowanych na sprzedaż. Cena $450. drugie piętro.
93 — 3rd Ave., New York.

Praca dla Kobiet
(Help wanted Female)

DZIEWCZĄT POWYŻEJ 16 LAT
potrzeba do roboty w „sausage i sliced bacon" oddziałach
stała praca, dobra zapłata
ARMOUR & CO.
17th & Cole Sts.
Jersey City
(9f)

DZIEWCZYNY mówiącej po angielsku do ogólnej domowej roboty, mała rodzina. Brown, 569 West 156. (4f)

KOBIETY potrzeba do lekkiej roboty. Zgłosić się: 96 Troy Ave., Brooklyn (8f)

POTRZEBA kobiety do lekkiej domowej pracy, 3 dorosłe osoby. 189 Ave. A., City (4i)

DZIEWCZĄT potrzeba do lekkiej roboty we fabryce, dobra zapłata. Zgłosić się: E. J. Brooks & Co., Inc., Park Ave & North 12th St., Newark, N. J. (8f)

INTELIGENTNA panna obeznana z rutyną biurową, znająca stenografję angielską i język polski znajdzie stałą posadę w administracji Nowego świata.

Praca dla Mężczyzn
(Help wanted Male)

ROBOTNIKÓW potrzeba. Zgłosić się: 54 Commercial St., Greenpoint Brooklyn. (6m)

MĘŻCZYZN do pracy przy drzewie. 706 E. 11th St. (3m)

POTRZEBA pomocnika kowala, który ma doświadczenie przy Commercial Bodies. Zgłosić się Standard Commercial Body Corp. Lincoln Highway & Jacobus Ave. Newark, N. J. naprzeciw Ford fabryki. (4m)

POTRZEBA „brass meiter" i pomocnika. Sunnyai de Bronz Foundry, Hull St. & Stillman Ave. Long Island City. (4m)

MĘŻCZYZN potrzeba do pracy w garbarni skór. R. Young Co., 488 Morgan Ave. Brooklyn. (4m)

POTRZEBA robotników do roboty na szynach przy C. T. Central R. R. Zgłosić się: Michael Marrone, 22 Bowery (1lm.listop)

BLACHARZA
potrzeba, musi być doświadczony przy robocie na „fine chandelier"
Caldwell, 36 W. 15 St.
(4m)

ROBOTNIKÓW w 'COAL YARD' DOBRA PŁACA, STAŁA PRACA. ZGŁOSZENIA CAŁY TYDZIEŃ. WYOMING VALLEY COAL CO., 1131 GRAND ST., ALBO 163—6th ST., BROOKLYN, N. Y. (6m)

ROBOTNIKÓW do fabryki pakowania, stała praca dobra zapłata
ARMOUR & CO.
17th & Cole Sts.
Jersey City
(9m)

MĘŻCZYZN do roboty w ludwisarni potrzeba. $34 tygodniowo zapłata. Nassau Smelting & Refining Works, 695 N. 29th St. (6m)

POTRZEBA pomocników na „piers", 36 Devoe St., Brooklyn, Poehl. (4m)

MĘŻCZYZNA do użytku w piekarni, doświadczenie niepotrzebne. Rothman Bakery, 1380 Clay Ave., Bronx. (4m)

MĘŻCZYZN do roboty w piekarni, doświadczonego piekarza nie potrzeba.— Zgłoszenia Bakery, 1573—1st Avenue. (4m)

ROBOTNIKÓW
100 MĘŻCZYZN POTRZEBA
NATYCHMIAST
Do wyładowywania okrętów i t. d.
$4.50 NA DZIEŃ
Naokoło lokomotywy „Crane" "Repairman", "Riveting Gang."
Dobra płaca.
Niema nieporozumień roboty.
Zobaczyć M. Edwards
SUBMARINE BOAT CORP.
NEWARK BAY SHIP YARDS
PORT NEWARK, N. J.

OPERATORA do pracy przy automatycznych "spring coiling" maszynach, który zna się na składaniu i operowaniu tych maszyn. Zgłosić się Newcomb Spring Corp., 228 — 40th St., Brooklyn, N. Y. (6m)

MĘŻCZYZN DO ROBIENIA KIEŁBAS
potrzeba, doświadczonych "stuffers" stała praca, dobra zapłata
ARMOUR & CO.
17th & Cole Sts.
Jersey City
(9m)

Interesy do Sprzedania
(Business Opportunities)

15 GROSERNI dobrze prosperujące w polskiej sekcji tanio i na dogodnych warunkach. Wiadomości Gawliński & Co., 426 East 16th Street. (tfn)

NA SPRZEDAŻ gramofon i klarnet. 427 W. 40th Street, 1ssz piętro na prawo od tytu.

GROSERNIA i lunch room do sprzedania w dobrej dzielnicy, pomiędzy polakami i litwinami. 735 — 3rd Ave. South Brooklyn, N. Y. (10s)

GROSERNIA i delikatesen na sprzedaż w polskiej dzielnicy, 221 Franklin St., Greenpoint, Brooklyn. (11s)

CIGAR, candy i stationery sklep na sprzedaż obok domu Narodowego, 273 Driggs Ave., Brooklyn. (6s)

DO SPRZEDANIA 5 akrów, 6 pokojowy dom, kurnik, owoce, idealna farma dla kur. Inne ławności. F. M. Jett, 56 Schuerman St., New Brunswick, N. J. (4s)

DO SPRZEDANIA Stationery, candy, cigar i notions Store z powodu małych dzieci. 226 Brunswick St., Jersey City, N. J. (5s)

12 BUCZERNI, dobrze prosperujących w różnych dzielnicach w New Yorku tanio i na dogodnych warunkach do sprzedania. Wiadomości: Gawliński & Co., 426 East 16th St., New York City. (tfns)

NADZWYCZAJNA sposobność! Na sprzedaż buczernia w dobrej okolicy. Obrót $1,200 do $1,300 tygodniowy. Cena przystępna. Zgłoszenie między 7 a 8 wieczorem. 148 Driggs Ave., Greenpoint Brooklyn, ground floor, prawa strona. (6s)

BACZNOŚĆ RODACY! Do sprzedania w dobrej dzielnicy w Greenpoint, Brooklyn i okolicy, pomiędzy Polonją i bardzo tanio: Candy store, Buczernia; Grosernia i Delikatesen, Piekarnia, Sklep Krawiecki, zakład Szewski Dry goods store; Salon itd. jako też w dobrem położeniu Loty i Farmy.— Niepłacie tak wysokich rentów bo ja sprzedaję domy na 2;3;4;5;6;8 familji; na małe wpłaty i wygodne spłaty. W. Wolański. Real Estate 111 Dupont St. Greenpoint, Brooklyn N. Y.

Candy stationery i cigar sklep do sprzedania z powodu choroby. Bardzo tanio. 3729 Third Ave. City. (4s)

MEBLE na sprzedaż z 3 pokoi; — 191 Bedford Ave. pokój 13. Brooklyn. (5s)

NA SPRZEDAŻ grosernia; lease na 3 lata. 113 Franklin St. (5s)

BUCZERNIA do sprzedania istniejąca 9 miesięcy, ma 1 pomiędzy polską kolonją; odpowiednia na grosernię lub wyśmienity masarnia. Bitor wielki narzędzi. Z powodu niepewnego zdrowia, łatwo można nabyć. Zgłoszenia do: 649 3-cia Ave. Brooklyn. (4s)b

GROSERNIA i delikatesen do sprzedania. 310 — 7th St., Jersey City. (14b)

LUNCH room do sprzedania z powodu wyjazdu. — 47 Sixth Ave., New York City. (7b)

PIĘCZERNIA na sprzedaż z powodu innego interesu, dobrze wyrobiony interes wśród polaków i rusinów, lease na 2½ lata, rent $45, maszyneczka i fixtures wypłynęne. Zgłoszenia: J. Jabłonski & Co. 236 Oakland St., Greenpoint Brklyn (7b)

SKLEP OBUWIA i warstat reperacji; nasyzy w najlepszym stanie, oraz meble z trzech pokoi, połączonych ze sklepem do sprzedania bardzo tanio; jedynie z powodu choroby okoliczności zmuszających do kraju. Przy dość dla dwóch pracowników; rent tani. Józef Kuczek, 79 Meadow St., Westfield, Mass. (21b)

Realności do Sprzedania
(Real Estate for Sale)

160 AKROWA MLECZNA FARMA, ¼ mil do szkoły, 1 mila do R. R. Stacji, 8 pokojowy dom, 18 krów, 1 byk, 2 konie, wszystkie narzędzia i maszynerja, cena $4500, gotówki $2000.
250 akrowa farma, 2 konie, 30 dojnych krów, 10 pokojowy dom, stajnia, inne zabudowania, wszystkie narzędzia i maszynerja. Cena $8500. Gotówki $2500. — NEMETH BROS
13 E. 27 ul. New York, pokój 104. Zgłoszenia czy dzień przed Tną wieczór. — W niedzielę 1 popoł. (6s)

FARMA z powodu kalectwa tanio do sprzedania. 105 akrów, w polskiej kolonji i polska farma w stanie New Jersey 1½ godziny z New Yorku, piękny sad, 8 budynków, 15 sztuk bydła, 9 świń, — wszelka najlepsza maszynerja, meble, na około dużo lasu. Cena $7,200. Gotówki $2500. V. Mazurkiewicz, 99 Freeman Street, Greenpoint, Brooklyn, N. Y. Tel. Greenpoint 7063 (5s)

UWAGA RODAKÓW
Uwzględnie rodacy, kiedy kupujecie farmy, Agenci Was dużo oszukają, sprzedaje farmy 70 akrowe, dom 8 pokoj, stodoła, 8 krów, koni, maszyny i wszystkie maszyny, przy stanowej drodze. Cena $3,900, $1,200 gotówki, drugą farma 68 akrów; dom 8 pokoi stodoła, 12 krów, 2 konie, kury, maszyny farmerskie, $3,600, $1,200 gotówki. A. Posternaky, Willimantic, Conn., telefon 620-4. (6s)

GROSERNIA na sprzedaż, dobra okolica na interes. 2 lekarze pokoje, lease rent. Podwięcam za $485.—241 E. 120 St. (4b)

GROSERNIA i delikatesen na sprzedaż w polskiej dzielnicy z powodu innego interesu, 630 Bushwick St. Brooklyn (9b)

BARDZO tania, korzystna sposobność Do nabycia buczernia i grosernia w Brooklynie. Informacji udzieli Piekowicz 67 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (4b)

MAŁA FARMA w Long Island, 36 mil od New Yorku, w samym miasteczku, 1 krów, koń, 2 świnie, kury i gęsi, tuzin, meble, budynki, dom ma 6 pokoi. Bardzo tanio. Paul Kutyński, 213 Avenue B New York. (5r)

FARMA 85 akrów, dom 10 pokoi, dwie stodoły, duże drzewa na sprzedaż, jest 35,000 stóp drzewa na palu, strumyki na pastwisku, owocowe drzewa itd., 6 krów, 1 byk, 2 konie, wóz, wozy na market, maszyna do ścinania trawy i wszystkie inne narzędzia. Cena $3500, pół gotówką, mortgage 5 proc. Zgłosić się: Pilanofsky, 103½ St. Marks Place, New York City. (4r)

WŁASNY DOM
do wam niezależność.
Kupcie lotę i wybudujcie na niej dom.
Nikt jeszcze nie stracił na posiadaniu własnego domu.
Nie odkładajcie. — Jeżeli nie macie znajomości — szukajcie za pośrednictwem DROBNYCH OGŁOSZEŃ w „NOWYM ŚWIECIE". t.

GAWLINSKI & COMPANY
POLECAJĄ
DOMY
SPECJALNY BARGAIN dla biznesisty! Dwupiętrowy drewniany dom z wszelkiemi ulepszeniami, na podwójnej locie, oraz dobra grosernia od 8 lat w tem miejscu. Właściciel starszy chory, człowiek żąda tylko $4500 za wszystko. Połowa gotówki.
PRĘDKIE DZIAŁANIE POTRZEBNE.
Murowany 5-cio piętrowy budynek, w New Yorku, 8 pomieszkań i wielki stor. Rent $1650. Cena 10,800. Gotówki tylko $1,300. Działajcie szybko.
$1000 — kupi dwupiętrowy drewniany dom 8 pokoi w Bronx, ładna sekcja. Cena tylko $4900.
$1200 — kupi 3 piętrowy drewniany ze sklepem na Brook Ave. w Bronx. Cena tylko $7900.
$1500 — kupi cztero piętrowy, 8 familjny murowany na 54-ej ulicy. Cena $12,000.
Dom murowany 2 familje, sklep, na 4 Avenue w Brooklynie. Cena $10,000.
Dom 6 familjny drewniany na Prospect Ave w Brooklynie. Cena $11,000. Gotówki $3000.
Dom murowany 8 familjny, jeden wielki sklep, rent roczny $4625. Cena $29.000. Gotówki $5000.
FARMY 65 akrów, 7 pokojowy dom, zabudowania i narzędzia gospodarcze, 12 krów, 2 konie, kury, kacaki i indyki, dobry zbyt na mleko; ładny sad, farma przy State Road, 1 milja od kolei, miasta, szkół i fabryk. Cena $3,800. Cash $1,500.
70 akrów przy State Road, ładny 8 pokojowy dom zabudowania i narzędzia gospodarcze, ładny sad, piękna okolica, 12 krów, 2 jałówki, koń, kury, kacaki, 2 milje od szkół, miasta, fabryk i kolei. Cena $3,200. Gotówki $1,500.
70 akrów w małej mieście, elegancki 11 pokojowy dom, zabudowania i narzędzia gospodarcze, jeden blok od szkoły, kościoła, poczty, kolei i fabryk wielki sad, State Road, 7 krów, 2 konie, kury kacaki, zbiory tegwoczne. Cena $6,500. — Cash $3,000.
Wiele innych farm od 2 do 500 akrów z zabudowaniami i inwentarzem w pobliżu miast, dobrych dróg i kolei do sprzedania tanio i na dogodnych warunkach. Zobaczcie się z nami co do kupna farmy, a zaoszczędzicie sobie wiele pieniędzy i znajdziecie to, czego szukacie.
UWAGA! Dla Rodaków reflektujących na dobrą farmę mamy wiele dobrych groserni, buczerni, candy store, restauracji, sklepów szewskich, krawieckich i t. d. w New Yorku.
GAWLINSKI & CO.
Real Estate Brokers
426 East 16 St., New York City.
(tfn)

FARMA 160 akrów, dom 10 pokoi, inne budynki, budowniczy las, rzeka, jezioro, 11 krów, 2 jałówki, 2 konie, 350 kur, gęsi, kaczki, 5 świń, niedaleko miasta, szkoła przy farmie. Cena $4600, gotówki $1600. Mamy również wiele innych farm do sprzedania. Bitor wielki narzędzi. E. 9th St., New York City. (9r)

PIEKARNIA i "Lunch Room" z Ford automobiem do rozwożenia, na sprzedaż. Dobra sposobność dla prędkiego kupca. 108 Cooper St., Brooklyn. (5s)

JEŻELI SZUKACIE PRACY?
Jeżeli szukacie pracy? Jeżeli mieszkać tam, gdzie pracę dostać możecie.
$50. wpłaty, a $9 miesięcznie uczyni Was właścicielem własnego domu z ½ akra ziemi (10 miastowych lot w największym przemysłowem mieście w New Jersey.
Po informacje zgłosić się listownie, lub osobiście do:
New Brunswick Farms Co.
Room 311
206 Broadway, cor. Fulton St. N. Y.

FARMA 200 AKRÓW
obrobionej ziemi reszta las i pastwisko; 18 krów; 1 byk; 2 konie, 2 kury; 2 świnie; duże jezioro, dobre budynki; dużo zbioru; wszystko maszynerja; farmerska, 2 mile do dużego miasta; szkoła i kościół blisko. — Cena $7500, gotówki $2500.
KUSHNER
208 East Broadway, New York City
(14 list. s)

Poszukiwania
(Information Wanted)

STARSZA kobieta, poszukuje zajęcia przy polskiej rodzinie. Zgłoszenia osobiście: A. Kulczewska, c-o Gajkowski, 275 Ave. B. rog 16 ulicy. (4f)

MŁODA inteligentna kobieta poszukuje pokoju lub 3, przy inteligentnej polskiej rodzinie, pomiędzy 1 i 5 Ave., w So. Brooklyn. Zgłoszenia do J. Matuskey, 164—32rd Street, Brooklyn.

CHCĘ wstąpić do jakiego interesu na spólnika. Zgłosić się wieczorami od 7 do 10-ej lub listownie. Peter Michalczyn; 137 Spruce St., Newark, N. J. (4f)

POLSKA kobieta bezdzietna poszukuje dzieweczki na miesiączki, duży pokój, 2 piętro No. 9 415 E. 13th St., New York City. (4f)

Pokoje do Wynajęcia
(Rooms to let)

4 POKOJE do wynajęcia, gorąca woda i wszelkie wygody. Władysław Mikrut, 214 Prospect Ave So. Brooklyn, N. Y. 4 piętro. (4f)

POKÓJ umeblowany z osobnem wejściem dla dwuch lub trzech kawalerów w polskim domu. 293 Eckford St., Brooklyn. (7x)

DO WYNAJĘCIA umeblowane pokoje.— 903 Prospect Ave., Bronx, drugie piętro. Evans. (5r)

POKÓJ do wynajęcia przy polskiej rodzinie dla dwuch kobiet lub dla dziewcząt z wiktem lub bez Gertruda Augustyn, 5720 Ave L, Brooklyn Canarsie— (East New York). (6r)

DO WYNAJĘCIA jeden pokój, osobne wejście dla jednego lub dwuch mężczyzn. A. J. c-o Nowy Świat. (5r)

KTO CHCE najlepiej kupić
KTO CHCE najdrożej sprzedać
Dom, farmę, lotę interes, sklep itd.?
GAWLIŃSKI & COMPANY
Kupno i sprzedaż realności. Kontrakty kupna i sprzedaży
426 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY